

ÇEVREYİ ÖNCELEYEN YENİ BİR ÜRETİM ŞEKLİ: TOHURLU ÜRÜNLER

Üretim yapan pek çok şirketin çevre dostu ve akıllı teknolojilere yönelmesinin nedenlerini araştırdık.

SAYFA 10

YAPAY ZEKÂ BİLİNÇ KAZANACAK MI?

“Yapay Zekâ Bilinç Kazanacak mı?” makale yapay zekânın geldiği noktaya ışık tutuluyor.

SAYFA 11

ÜNİVERSİTE SAYFA 2-6

ÜNİVERSİTEDEN HABERLER

Anadolu Üniversitesi Hasan Polatkan Havalimanında Acil Durum Tatbikatı

AJESI, ULAKBİM TR Dizin Veri Tabanına kabul edildi

Prof. Dr. Ümit Uçucu son yolculuğuna uğurlandı

BİGG-ANAÇ Teknogirişim Programı Tanıtım Toplantısı yapıldı

Açıköğretim Türk yükseköğretiminde yaşam boyu öğrenme sorumluluğunu yükleniyor

ŞEHİR SAYFA 7

YORGANCILIK MESLEĞİ TARİH OLUYOR

KÜLTÜR&SANAT SAYFA 9

KLASİK MÜZİĞİN PİYANODAKI KAHRAMANI: METİN ÜLKÜ

EKONOMİ SAYFA 12-13

FUTBOLDA TRANSFER PİYASASININ HACMİ GİDEREK ARTIYOR

GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ SAYFA 16

REKTÖR GÜNDOĞAN'A, BAKAN BÜLENT TÜFENKÇİ'DEN PLAKET

Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan, Bakanlık Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen Kooperatifçilik e-Sertifika Programı (KOOP-ES) Tanıtım Toplantısı'na katıldı. Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkçi'nin de katılım gösterdiği toplantıda, ko-

operatiflerin mevcut sorunları ve bu sorunlara yönelik olarak Bakanlık tarafından yürütülen çalışmalar ele alındı. Toplantıda ayrıca kooperatifçilik eğitimlerine yönelik olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi iş birliğiyle 2017-2018 akademik döneminde hayata geçi-

rilen uzaktan eğitim programı KOOP-ES'in, hedeflerine ilişkin bilgilendirmelerde bulunuldu. Toplantıda konuşan Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi iş birliğinde hayata geçirilen uzaktan eğitim

programı “KOOP-ES”in, toplumun kooperatifçilik bilincinin gelişimine katkıda bulunacağını belirtti. Anadolu Üniversitesinin, 60 yıldır faaliyetlerini başarıyla sürdürdüğüne de dikkat çeken Rektör Gündoğan, bugün ise 16 farklı ülkede hizmet verdiklerini sözlerine ekledi. DEVAMI SAYFA 2'DE

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ İLE BURSA YENİŞEHİR HAVALİMANI İŞ BİRLİĞİ

SAYFA 4

ERASMUS PROGRAMIYLA ANADOLU ÜNİVERSİTESİNE GELEN ÖĞRENCİLERE “ORYANTASYON TOPLANTISI”

SAYFA 5

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARINDAN DEZAVANTAJLI BİREYLERE YÖNELİK MÜZE

Geleceğin üretim teknolojisi olarak görülen 3 boyutlu yazıcılar, insanlara farklı deneyimleri somut olarak yaşama fırsatı sunuyor. Topluma hizmete yönelik olarak geliştirilen 3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi hakkında proje yürütücüsü Yrd. Doç. Dr. Hıdır Karaduman ve Arş. Gör. Ümran Alan ile konuştuk.

SAYFA 6

BİR TÜRKÜ, BİR HİKÂYE

Yaşadığımız toplumun ruhunu, acılarını, öykülerini anlatan en önemli kaynaklardır türküler.

Her dizesinde, her notasında bir acı, bir yiğitlik vardır. Ezgileriyle yıllar yılı gezer durur dudaklarımızda. Her türkünün ayrı bir hikayesi ve ruhu vardır. İşte bazı türkülerin yazılmasına neden olan hikâyeleri siz okurlarımız için ele aldık.

SAYFA 8

Rektör Gündoğan'a, Bakan Bülent Tüfenkci'den plaket

Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan, Bakanlık Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen Kooperatifçilik E-Sertifika Programı (KOOP-ES) Tanıtım Toplantısı'na katıldı. Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin de katılım gösterdiği toplantıda, kooperatiflerin mevcut sorunları ve bu sorunlara yönelik olarak Bakanlık tarafından yürütülen çalışmalar ele alındı. Toplantıda ayrıca kooperatifçilik eğitimlerine yönelik olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi iş birliğiyle 2017-2018 akademik döneminde hayata geçirilen uzaktan eğitim programı KOOP-ES'in, hedeflerine ilişkin bilgilendirmelerde bulunuldu.

Anadolu Üniversitesi 16 farklı ülkeye hizmetlerini ulaştırıyor

Toplantıda konuşan Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Anadolu Üniversitesi iş birliğinde hayata geçirilen uzaktan eğitim programı "KOOP-ES" in, toplumun kooperatif-

çilik bilincinin gelişimine katkıda bulunacağını belirtti. Anadolu Üniversitesinin, 60 yıldır faaliyetlerini başarıyla sürdürdüğüne de dikkat çeken Rektör Gündoğan, bugün ise 16 farklı ülkede hizmet verdiklerini sözlerine ekledi. Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci ise Bakanlık olarak kooperatifçilik eğitimlerine yönelik

girişimlerde bulduklarına değinerek, "KOOP-ES ile ortaklık bilincine sahip ve kooperatifçilik mevzuatına hakim olan donanımlı kişilerin bu sektörde yer almasını ve sektörün nitelikli büyümesini, böylece kooperatiflerimizin ekonominin önemli unsurlarından biri hâline gelmesini hedeflemekteyiz." dedi.

"Program, kooperatifçilik bilincinin gelişimine katkıda bulunacak"

Anadolu Üniversitesi iş birliği ile kooperatiflerin ihtiyaç duyduğu konularda eksiklerini tamamlayacak bir "uzaktan eğitim" programı planladıklarını belirten Kooperatifçilik Genel Müdürü Arif Sami Seymenoğlu ise bu kapsamda ilk kez 2017-2018 akademik döneminde deneme amaçlı olarak KOOP-ES'i hayata geçirdiklerini ifade etti. Bu kapsamda ilk mezunların sertifika almaya hak kazandıklarını da dile getiren Seymenoğlu, kooperatifçilik eğitimlerine erişimi kolaylaştırmak amacıyla Bakanlık koordinasyonunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Anadolu Üniversitesi ve Millî Kooperatifler Birliği ile ortak çalışmalar yaptıklarını da dile getirdi. Kooperatifçilik Genel Müdürü Arif Sami Seymenoğlu son olarak programın oluşturulmasında emeği geçen Rektör Prof. Dr. Naci Gündoğan'a, Prof. Dr. Yücel Güney'e, Prof. Dr. Nurcan Turan'a, Prof. Dr. Korkut Özkurt'a, Prof. Dr. Necdet Sağlam'a, Yrd. Doç. Dr. Nazmiye Özenbaş'a, Yrd. Doç. Dr. Sinan Aydın ve Arş. Gör. Dr. Buket Kip Kayabaş'a teşekkürlerini iletti.

Konuşmaların ardından, Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci tarafından Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan'a plaket takdim edildi. **Haber: Gökhan Akkurt**

Anadolu Üniversitesi Hasan Polatkan Havalimanında Acil Durum Tatbikatı

Anadolu Üniversitesi Hasan Polatkan Havalimanı'nda, 2017-2018 yılı Acil Durum Tatbikatı, gerçekleştirildi. Senaryo gereği Eskişehir Muttalip merkezli deprem sonrasında acil yardıma ihtiyaç duyan yaralı personel ve yolculara ilk müdahale Havalimanı ARFF (Aircraft Rescue and Fire Fighting) personeli tarafından yapıldı.

"İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik" kapsamında her yıl yapılma zorunluluğu bulunan tatbikat, Anadolu Üniversitesi Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi Dekanı ve Havaalanı Sorumlu Müdürü Prof. Dr. Semra Ku-

rama, Dekan Yardımcısı ve Havaalanı İşletme Müdürü Doç. Dr. Ayşe Küçükylmaz, Fakülte Sekreteri Recai Çelik ve Havaalanı Meydan Amiri Hüseyin Şenoğlu tarafından Mobil Kriz Merkezinden idare edildi. Acil Durum Tatbikatı, senaryo gereği 6,8 büyüklüğünde ve 35 saniye süren deprem sonrası olası durumlara karşı yapılması gereken müdahalelere yönelik olarak gerçekleştirildi. Deprem esnasında Hasan Polatkan Havalimanı Terminal binasında 12 personel ve 10 yolcu depreme maruz kalırken, depremin akabinde Terminal binasında bulunan personel ve yolcular Terminal Özel Güvenlik Birimi tarafından tahliye edilmeye başlandı. Yapılan kontrol ve sayımda

binada 10 yolcu/personel mahsur kalırken, Acil Durum planına göre Meydan Amiri tarafından acil durum haberleşme planı kapsamında ARFF tarafından sağlık birimlerine haber verildi. Kontrol Kulesi altında bulunan elektronik cihazların depremden dolayı aldıkları hasar yangına neden olurken, yangını simule etmek amacıyla Terminal binasının önündeki Doğu Apron tarafında ARFF birimi tarafından yakılan ateş söndürüldü. Binadan kurtarılan yaralılar apron tarafında oluşturulan tasnif bölgesine çıkartılırken, bu bölgedeki yaralılar sağlık birimi tarafından triaj'a tabi tutularak ilk müdahale yapıldı ve öncelik sırasına göre hastaneye sevk edildi. **Haber: Barış Can Kerman**

KÜNYE

ANADOLU HABER

Sahibi

Anadolu Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Naci GÜNDOĞAN

Haber Merkezi ve Genel Yayın
Koordinatörü
Yard. Doç. Dr. Elif Pınar KILINÇ

Gazete ve Dergi Koordinatörü
Yazı İşleri Müdürü
Arş. Gör. Sibel KURT

Sosyal Medya
Koordinatörü
Uzman H. Hande KAYNAR

Basın ve Halkla İlişkiler
Müdürü
Arş. Gör. M. Çağatay TOK

İstihbarat Şefi
Yasemin CANBOLAT

Sorumlu Editör
Arş. Gör. Alper Hakan
YAVAŞÇALI

Görsel Tasarım
Fırat SÖSUNCU - Selim GÖKTÜRK
Muhammet FEYYAZ - Cennet KARA - Buse ÖZDEMİR

EDİTÖRLER

Üniversite
Gökhan
AKKURT

Şehir
Gökhan
AKKURT

Kültür Sanat
Havva
ŞEKERCİOĞLU

Çevre
Arş. Gör. Alper Hakan
YAVAŞÇALI

Bilim ve Teknoloji
Havva
ŞEKERCİOĞLU

Ekonomi
Arş. Gör. Sibel KURT
Gözde ALPTEKİN

Spor
Barış Can
KERMAN

Etkinlik Haberleri
Arş. Gör. Alper Hakan
YAVAŞÇALI

Fotoğraf
Samet Can
ERÇEVİK

Fotoğraf: Eren AVCI - Canberk ÇEVİK - Enes ÇINAR

Türkçe Editörleri: Emine KOYUNCU - Hatice ÇALIŞKAN KÖKEN

Yayın Türü: Yerel süreli yayın
Yıl: 19 Sayı: 760
Basım tarihi: 26 Şubat 2018
Pazartesi günleri yayımlanır

Anadolu Üniversitesi Basımında
10.000 adet basılmıştır.
ISSN 1302-0005

MEDYA MERKEZİ
Telefon: 0.222 335 05 80 - 2496
0.222 335 28 00
e-mail: haber@anadolu.edu.tr
hamer@anadolu.edu.tr

DAĞITIM
Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Telefon: 0.222 335 05 80 - 2484

Anadolu Üniversitesinden yeni bir iş birliği daha

Anadolu Üniversitesi ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı onaylı Ar-Ge Merkezi ile tasarım merkezi bulunan Zorluteks (Zorlu Tekstil Grubu) Tekstil Ticaret ve Sanayi AŞ arasında, üniversite ve sanayi araştırma geliştirme çalışmalarında iş birliği yapılmasına dair protokol imzalandı. Anadolu Üniversitesi Rektörlük Ofisi'nde gerçekleştirilen iş birliği protokolü, Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan ve Zorluteks Ar-Ge Merkezi Müdürü Murat Yıldırım tarafından imzalandı.

İmza törenine; Anadolu Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ali Savaş Koparal, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Alper Çabuk, Dekan Yardımcıları, Doç. Dr. Hicran Hanım Hallaç, Yrd. Doç. Dr. Engin Kapkın, Moda ve Tekstil Tasarım Bölüm Başkanı Doç. Cafer Arslan ile Zorluteks Ar-Ge Proje Yönetimi ve Patent Uzmanı Habibe Gülben Selvi katıldı.

“Üniversitemiz, sektör-üniversite iş birliğine önem veren köklü bir kurumdur”

İmzalanan iş birliği protokolü hakkında görüşlerini bildiren Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan şunları aktardı: “Üniversitemiz, sektör-üniversite iş birliğine önem veren köklü bir kurumdur. Hem öğretim elemanlarımız hem de öğrencilerimiz adına sektörle yapılan iş birlikleri bizim için çok önemlidir. Bu kapsamda bugün Zorlu Tekstil Grubu'nun Ar-Ge Merkezi ile Anadolu Üniversitesi arasında bir iş birliği protokolü imzalandı. Bu iş birliği ile özellikle Mimarlık ve Tasarım Fakültesi öğretim elemanlarımız ve öğrencilerimiz Zorlu Tekstil Grubu'nun Ar-Ge departmanı ile projeler yürütecekler, TÜBİTAK TEYDEB projelerinde çalışacaklar. Ayrıca, bu çalışmadan önümüzdeki dönemlerde sadece Mimarlık ve Tasarım Fakültemiz değil Mühendislik Fakültemiz de yararlanabi-

lecek. Dolayısıyla gerçekleşen bu protokolün hayırlı ve uğurlu olmasını diliyoruz.”

“Açık İnovasyon Toplantısı” gerçekleştirildi

Protokol sonrasında Anadolu Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi ile Zorluteks iş birliğinde

Kongre Merkezi Kırmızı Salon'da “Açık İnovasyon Toplantısı” gerçekleştirildi. Konuşmacı olarak Zorluteks Ar-Ge Merkezi Müdürü Murat Yıldırım'ın yer aldığı toplantıya ANATEK A.Ş. Genel Müdürü ve Üniversite-Sektör İş Birliği Koordinatörü Yeliz Erkoç, Yönetici

Yardımcısı Orkun Başkan, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Dekan Yardımcısı Doç. Dr. Hicran Hanım Hallaç, Moda ve Tekstil Tasarım Bölüm Başkanı Doç. Cafer Arslan, Prof. Dr. Mustafa Erdem Üreyen, öğretim elemanları ve öğrenciler katıldı. **■**

Haber: Havva Şekercioğlu

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi (AJESI), ULAKBİM TR Dizin Veri Tabanına kabul edildi

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün 2011 yılından beri yayınladığı dergisi AJESI, TÜBİTAK tarafından ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı'na girdi.

Editörlüğünü Prof. Dr. Handan Deveci'nin yaptığı uluslararası hakemli dergi AJESI, ocak ve temmuz aylarında yılda 2 kez yayınlanıyor ve ULAKBİM TR Dizin'in yanı sıra Academia Sosyal Bilimler İndeksi, Directory of Open Access Journals, Google Scholar Beta, Open J Gate gibi uluslararası in-

dekslerde yer alıyor. Dört farklı yayın diline sahip olan AJESI dergisi; Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca gibi dünya dillerinde makaleler yayınlamaya devam ediyor. Elektronik ortamda çift körleme yöntemiyle yürütülen değerlendirme süreci sonunda yayınlanmaya hak kazanan makaleler dergideki yerlerini alıyor. AJESI dergisi eğitim bilimlerinden öğretmen yetiştirme alanındaki tüm araştırma, uygulama ve kuramsal çalışmalara kadar birçok makaleyi dünya literatürüne kazandırıyor. **■**

Haber: Ayşe Sinem Mete

“Görsel Beyin Fırtınası Yöntemleriyle Atık Toplama Birimi Tasarım Fikirleri Geliştirme” çalışmayı gerçekleştirdi

Anadolu Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesinin düzenlediği “Görsel Beyin Fırtınası Yöntemleriyle Atık Toplama Birimi Tasarım Fikirleri Geliştirme” çalışmayı, Neo Plus AVM Galerisi Salonu'nda gerçekleştirildi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Naz Börekçi ve Anadolu Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Öğretim Elemanı Arş. Gör. Barış

Derviş'in konuşmacı olarak yer aldığı çalışmaya Endüstriyel Tasarım Bölümü öğrencileri de katıldı.

Çalıştayda yaratıcılık yöntemlerini öğrencilerle birlikte denemeyi amaçladıklarını belirten Yrd. Doç. Dr. Börekçi, “Aslında burada yapılan bir fikir geliştirme etkinliği. Bu çalıştayla öğrencilerin derslerine de yardımcı olacak farklı yöntemler görebilme ve farklı yaklaşımlar geliştirebilme gibi ihtiyaçlarını sağlamaya çalışıyoruz.” dedi. **■**

Haber: Murat Atilla Meler

Prof. Dr. Ümit Uçucu son yolculuğuna uğurlandı

Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Eski Dekanı emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ümit Uçucu'nun cenaze töreni, Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde düzenlendi. Törene, Eczacılık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yusuf Öztürk, Prof. Dr. Ümit Uçucu'nun ailesi, meslektaşları, öğrencileri ve tüm sevenleri katıldı.

Anadolu Üniversitesi Eczacılık

Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yusuf Öztürk, törende duygu ve düşüncelerini şu cümlelerle dile getirdi: “Bu yıl değerli fakültemizin 50. kuruluş yıl dönümü, fakat hiç iyi başlamadığımızı belirtmek isterim. Hocamız bu fakültenin temel değerlerinden birisiydi. Benim enstitü müdürü olduğum 2001-2007 yıllarında kendisi fakültemize dekanlık yapmıştır. Kendisiyle bir-

likte çok güzel çalışmalar yaptık. Bütün dekanlarımızın hizmetleri vardır, bunları hiç inkâr etmiyoruz fakat Prof. Dr. Ümit Uçucu'nun hizmetlerini ayrı bir yere koymamız gerekiyor. Kendisi çok iyi bir insan, çok iyi bir yöneticidir.” Törenin ardından Prof. Dr. Ümit Uçucu'nun cenazesi Gümülcine Camii'ne götürüldü. **■**

Haber: Büşra Gülen

Açıköğretim Açık Bilim Seminerleri büyük ilgi görüyor

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde Şubat 2015 yılında başlatılan ve üçüncü yılını tamamlayan Açık Bilim Seminerleri, lisansüstü öğrenciler ve öğretim elemanları tarafından büyük ilgi görüyor.

Şubat ayı itibarıyla 102'nci etkinliğini gerçekleştiren Açık Bilim Seminerlerinde farklı alanlardan pek çok bilim insanı bilgilerini ve deneyimlerini paylaşma imkânı buldu. Prof. Dr. Niyazi Karasar, Prof. Dr. Ayhan Gaffar Hakan, Yrd. Doç. Dr. Onur Cesur, Yrd. Doç. Dr. Gökçe Güvercin Seçkin, Yrd. Doç. Dr. Sevim Aşiroğlu ve Arş. Gör. Ece Tezel'in "Eğitim Programlarının Eylem Araştırması Yoluyla Geliştirilmesi: Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programının Değerlendirilmesi ve Geliştirilmesi" ve Prof. Dr. Niyazi Karasar'ın "Medeniyetin Ortak Paydasında Bilim İnsanı Olmak: Bilimsel Yaklaşımda Yeni Bir Algı Çerçevesi" başlıklı seminerleri yoğun katılımıyla gerçekleştirildi.

Seminerler hız kesmeden devam edecek

Açık Bilim Seminerleri kapsamında uzaktan eğitimde öğrenme kuramları, yeni teknolojik kavramlar, vizyon değişikliği, motivasyon

tasarımı ve stratejileri, makine öğrenmesi, genişletilmiş gerçeklik ve akreditasyon gibi uzaktan eğitimin güncel konularına yer veriliyor. Bunun yanı sıra proje hazırlarken dikkat edilecek noktalar, uluslara-

rası destek programlarının tanıtımı, pozitivizmin sosyal bilimlerdeki yansımaları, 21. yüzyılda eğitim, araştırma ve tasarım, akademik girişimcilik, nitel araştırmaların özellikleri gibi farklı konular da katılımcılarla paylaşılıyor. Açık Bilim

Seminerleri 2018 yılında da etkinliklerine tüm hızıyla devam ediyor. Seminer takvimine ve geçmiş seminerlerin videolarına <http://www.acikbilim.anadolu.edu.tr/seminerler> adresinden erişilebilir. ▀

Haber: Haber Merkezi

Açıköğretim Türk yükseköğretiminde yaşam boyu öğrenme sorumluluğunu yükleniyor

Yükseköğretim Kurulu tarafından 2017 yılında ilk kez hayata geçirilen "Üstün Başarı Ödülleri" kapsamında 'Topluma Hizmet Ödülü'ne layık görülen Anadolu Üniversitesi, topluma hizmet ederek aldığı ödülün gereğini yerine getirmeye devam ediyor.

Toplum her kesiminden vatandaş ve farklı dezavantajlı gruplara yönelik sunulan yükseköğretim olanaklarının sürdürülebilir nitelikte olmasını hedefleyen Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminin 1 milyon 224 bin aktif öğrencisi bulunuyor. Açıköğretim Sistemi hiçbir vatandaşı göz ardı

etmeden eğitimde fırsat eşitliğini her koşulda sağlıyor olmanın ayrıcalıklı ve haklı gururunu yaşıyor. Açıköğretim Sisteminin 736 bin çalışan öğrencisinin içerisinde 12 bin 651 askerî personel, 2 bin 277 adli personel, 2 bin 705 akademisyen, bin 508 gazeteci, 161 hâkim, 27 milletvekili, 17 bin 197 mühendis, 16 bin 326 sağlık personeli ve 33 bin 626 da öğretmen bulunuyor. Bu öğrencilerin yanı sıra Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sisteminde 25 bin 50 elli yaş ve üzeri, 6 bin 820 emekli, 23 bin engelli ve bin 700 mahkûm öğrenci öğrenim faaliyetlerini sürdürüyor.

Yeri doldurulamaz bir topluma hizmet sorumluluğu

Açıköğretim Sistemi ekonomik ve coğrafi sınırlılık, yaş, cinsiyet, meslek ve engel durumu gözetmeden toplumun her kesimine öğrenim hizmeti ulaştırmaya çalışarak Türkiye'nin yükseköğretim sorunlarının aşılmasında yeri doldurulamaz bir topluma hizmet sorumluluğunu yerine getiriyor. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi bu kapsayıcı yönüyle yaşam boyu öğrenmede bir rol sahibi olmayı ve bu çalışmaların uluslararası ve ulusal düzeyde model niteliği taşımasını hedefliyor.

Haber: Haber Merkezi

Kuzey Amerika Programları sınavları tamamlandı

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi Kuzey Amerika Programları Güz Dönemi dönem sonu sınavları başarıyla tamamlandı. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Kanada'da, Güz Dönemi dönem sonu sınavlarını başarılı bir şekilde gerçekleştirdi. Kuzey Amerika Programlarına kayıtlı öğrenciler, 2017-2018

öğretim yılının Güz döneminin son sınavına Houston, Maryland, New York ve Kanada'nın Toronto kenti olmak üzere dört merkezde girdi. Öte yandan, Kuzey Amerika Programlarına Bahar Dönemi için kayıt yenileme işlemleri 19 Şubat - 9 Mart tarihleri arasında yapılacak. Program hakkında detaylı bilgi almak isteyenler <http://usa.anadolu.edu.tr/> adresini ziyaret edebilirler.

Haber: Haber Merkezi

Anadolu Üniversitesi ile Bursa Yenişehir Havalimanı iş birliği

Anadolu Üniversitesi, hâlihazırda devam eden iş birliğinin ilerleyen dönemlerde de sürdürülebilmesi amacıyla Bursa Yenişehir Havalimanı ile iş birliği protokolü imzaladı. Rektörlük Ofis'te gerçekleştirilen imza törenine; Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Naci Gündoğan, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ali Savaş Kopardal, Havacılık

ve Uzay Bilimleri Fakültesi Dekanı ve Hasan Polatkan Havalimanı Sorumlu Müdürü Prof. Dr. Semra Kurama ile Havalimanı CNS Birim Sorumlusu Efekan İldeş, Bursa Yenişehir Havalimanı Müdürü Recep Pak, Müdür Yardımcısı Bülent Zerey, Elektronik Mühendisi Aysun Erzen ve Elektronik Teknikeri Gençay Vural katıldı.

İmzalanan protokolle birlikte Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü envanterinde kayıtlı olan ve Hasan Polatkan Havalimanı tarafından kullanılan seri sefer cihazlarının işletimi, kullanımı ve bakımı ilerleyen dönemlerde de Anadolu Üniversitesi ve Bursa Yenişehir Havalimanı iş birliği ile devam edecek. ▀

Haber: Gökhan Akkurt

BİGG-ANAÇ Teknogirişim Programı Tanıtım Toplantısı yapıldı

Anadolu Üniversitesi Ar-Ge ve İnovasyon Koordinasyon Merkezi Teknoloji Transfer Ofisi (ARİNKOM TTO) tarafından verilen "BİGG-ANAÇ Teknogirişim Programı Tanıtım Toplantısı" ilk gün Anadolu Üniversitesi İki Eylül Kampüsü Mühendislik Fakültesi Seminer Salonu'nda, ikinci gün ise Yunus Emre Kampüsü Ön Kuluçka Merkezi'nde gerçekleştirildi. Toplantıya; Proje Yürütücüsü Yrd. Doç. Dr. Burak Tuğberk Tosunoğlu, ARİNKOM TTO Girişimcilik Koordinatörleri Selim Hikmet Şahin ve Burçak İltar Timurçin'in yanı sıra çok sayıda girişimci aday katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi ve ANAÇ Teknogirişim Programı Yöneticisi Yrd. Doç. Dr. Burak Tuğberk Tosunoğlu yaptı. Yrd. Doç. Dr. Tosunoğlu, katılımcılara projenin nasıl yürütüldüğü ve programın genel hatları hakkında bilgiler verdi.

Programı başarıyla tamamlayanlara 150 bin TL hibe

Toplantıda ayrıca, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun (TÜBİTAK), 1601

Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı'na başvuru yapılabilmesi için düzenlenen ANA Fikir Yarışması'nın başvuru koşulları ve detayları anlatıldı. Teknoloji tabanlı iş fikirlerine sahip

girişimci adaylarının fikirlerinin toplandığı ANA Fikir Yarışması hakkında bilgi veren ARİNKOM TTO Girişimcilik Koordinatörü Burçak İltar, "Bu yarışma, girişimcilerin kendi şirketlerini kurabilmeleri için 150 bin TL değerinde

sermaye desteği alabilmeleri için düzenlenmektedir. 2017 yılında program kapsamında toplam 18 girişimci destek almaya hak kazandı. Bu kapsamda da ilk dönemde yüzde 60, ikinci dönemde yüzde 70 ve üçüncü dönemde ise yüzde 90'ın üzerinde bir başarı elde ettik." dedi.

Başvuruların ardından ön elemeyi geçen girişimci adayları, BİGG-ANAÇ Teknogirişim Programı'na katılarak eğitim, mentorluk, danışmanlık hizmetleriyle iş fikrini geliştirmeye ve ANAÇ'ın ofis imkânlarından faydalanmaya hak kazanabilecekler. Programı başarıyla tamamlayanlar ise 150 bin TL değerindeki hibe desteğinin adayı olabilecekler. TÜBİTAK tarafından 2018 yılı başvuruları için ise "İleri İmalat, Sanayi 4.0", "İletişim ve Sayısallaşma", "Akıllı Ulaşım", "Temiz Verimli Enerji", "Sağlık ve İyi Yaşam" ve "Sürdürülebilir Tarım ve Beslenme" tematik alanları belirlendi. ▀

Haber: Ebru Yıldız

"Yalnız Kadın" oyunu sahnelendi

Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı Sahne Sanatları Bölümü'nün sahnelerdiği, İtalyan oyun yazarları Franca Rame ve Dario Fo'nun tek kişilik kadın oyunlarından biri olan "Yalnız Kadın", Ergin Orbey Uygulama Sahnesi'nde seyirciyle buluştu. Yönetmenliğini Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı Tiyatro Anasanat Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mustafa Sekmen'in, yönetmen yardımcılığını Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı Öğretim Elemanlarından Arş. Gör. Fatma Kandemir Şahin'in üstlendiği oyunda "Yalnız Kadın" Maria'yı Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarı Öğretim Elemanların-

dan Arş. Gör. Pınar Arık Ateş canlandırdı.

Oyun, kadınların toplumsal hayatta karşılaştıkları sorunların evrenselliğine değinerek psikolojik, cinsel ve fiziksel şiddete maruz kalan bir kadının evlilik sürecinde ne gibi sorunlarla karşılaştığını gözler önüne sermektedir. Kadını eğitimsiz, saf gibi belli kalıplara sığdıran, kendi kararlarını veremeyen, iyi bir hizmetçi ve aynı zamanda bebek bakıcısı olarak gören sığ anlayışın eleştirisini yapan oyun, komedi ve trajediyi bir arada bulunduruyor. Oyun aynı zamanda hikâye anlatıcılığı türünün de örneklerinden biri. ▀

Haber: Mehmet Altunparmak

Erasmus programıyla Anadolu Üniversitesine gelen öğrencilere "Oryantasyon Toplantısı"

Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi ve Erasmus Kulübü (ESN) tarafından Öğrenci Merkezi Salon 2009'da düzenlenen oryantasyon toplantısında, farklı ülkelerden gelen Erasmus öğrencilerine Anadolu Üniversitesi, Eskişehir ve Erasmus kapsamında gerçekleştirilecek organizasyonlar hakkında temel bilgiler verildi.

23 ülkeden toplam 72 öğrenci

Anadolu Üniversitesinde

Anadolu Üniversitesine bu dönem Erasmus ile çeşitli ülkelerden gelen öğrencilerin bilgilendirildiği toplantıda Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Birimi Müdürü Doç. Dr. Özgür Yıldırım, 2017-2018 Bahar Döneminde Anadolu Üniversitesine Erasmus ve Mevlana programları aracılığıyla 23 farklı ülkeden toplam 72 öğrencinin geldiğini söyledi. Yıldırım, bu ülkelerin Kosova, Fransa,

Çin, Arnavutluk, Cezayir, Bosna Hersek, Makedonya, Kolombiya, Estonya, Almanya, Hollanda, Macaristan, Endonezya, Ürdün, Kazakistan, Kırgızistan, Litvanya, Fas, Filistin, Polonya, Rusya, Tayland ve Ukrayna olduğunu belirtti.

Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir hakkında bilgi verildi

Doç. Dr. Yıldırım, Anadolu Üniversitesinin Erasmus sürecinden, üniversitenin çeşitli etkinliklerinden bahsetti. Erasmus ile Anadolu Üniversitesine gelen öğrencilere üniversitenin sahip olduğu birimlerden de bahseden Doç. Dr. Yıldırım, öğrencilerin vakitlerini kampüs içerisindeki kütüphanede de verimli bir şekilde geçirebileceklerini dile getirdi. Eskişehir'in tarihi bir şehir olduğunu da aktaran Yıldırım, öğrencilerin burada gezip göreceği çok fazla tarihi yer olduğunu ifade etti.

Haber: Betül Saçal

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARINDAN DEZAVANTAJLI BİREYLERE YÖNELİK

MÜZE

Geleceğin üretim teknolojisi olarak görülen 3 boyutlu yazıcılar, son yıllarda birçok alanda kullanılmaya ve yaygınlaşmaya başlayarak insanlara farklı deneyimleri somut olarak yaşama fırsatı sunuyor. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarından Yrd. Doç. Dr. Hıdır Karaduman ve Arş. Gör. Ümran Alan'ın yürütücülüğünde hayata geçirilen "3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi (3B-YEM)" projesi de bu deneyimlerin başında geliyor. Toplumla hizmet çalışmaları kapsamında hayata geçirilen proje, öncelikle dezavantajlı bireyler ve çocuklar olmak üzere 7'den 70'e herkese dünyaca ünlü eserleri 3 boyutlu çıktılar aracılığıyla somut olarak deneyimleme olanağı sunuyor. Braille alfabesinden hazırlanan tanıtım kartları, diğer yenilikçi teknolojiler, sesli betimleme ve işaret dili vb. aracılığıyla da dezavantajlı grupların müzedeki eserleri kolaylıkla anlayabilmeleri sağlanıyor. 3B-YEM, bu yönüyle sanal müzelerden ayrılarak kuramsal ve tematik bir müze olarak da ilerleyen dönemlerde literatürdeki yerini almaya hazırlanıyor. Müzenin bir diğer önemli özelliği ise zamandan ve mekândan bağımsız olarak her yer yerde ziyaretçileriyle buluşuyor olabilmesi. 3B-YEM, şu an için her ne kadar farklı etkinliklerle dünyaca ünlü eserleri meraklılarının ayağına ulaştırırsa da ilerleyen dönemler için hem gezici hem de sabit bir mekânda sürekli olarak ziyaretçilerini ağırlayacağı günü bekliyor. Biz de topluma hizmete yönelik olarak geliştirilen 3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi hakkında proje yürütücülerini Yrd. Doç. Dr. Hıdır Karaduman ve Arş. Gör. Ümran Alan ile konuştuk.

Gökhan AKKURT

Amaç, dünya kültürel mirasını çocuklara tanıtmak ve farkındalık sağlamak

3 boyutlu yazıcıları, günümüzün yenilikçi bir teknolojisi olarak tanımlayan Yrd. Doç. Dr. Hıdır Karaduman ve Arş. Gör. Ümran Alan, böyle bir olanağı eğitim alanında nasıl kullanabilecekleri düşüncesinden hareketle projeye başladıklarını belirterek "3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi"nin ortaya çıkış hikâyesini şu şekilde aktarıyorlar: "Projeye başlamadan önce 3 boyutlu yazıcıların eğitimde kullanımı konusunda gerçekleştirdiğimiz çalışmalar sırasında, dünya müzelerinin eserlerini <https://www.myminifactory.com/> adresinde "Scan the World" projesi kapsamında 3 boyutlu yazdırılmaya uygun formatta paylaşımlarını eğitsel anlamda önemli bir fırsat olarak gördük. Bu proje kapsamında dünyaca ünlü müzelerde yer alan 50 bine yakın eserin üç boyutlu yazdırılmaya uygun modeli internet ortamına aktarılmıştı. Ayrıca ilgili sitedeki eserlerin ve bu eserleri paylaşan müzelerin sayısı da gün geçtikçe artmaktaydı. Biz de özellikle kendi alanımızda da sanal müzelerden faydalandığımız için bu paylaşımlar dikkatimizi çekti. Artık bu sanal deneyimleri gelişen teknolojiyle birlikte somut hâle dönüştürebileceğini düşündük. Bu fikrin ortaya çıkmasıyla birlikte de öncelikli olarak 'Dünya Müzeleri Okulumuzda' projemizi hayata geçirdik. Bu projeye ilgili TÜBİTAK'a da başvurularımız oldu ve bununla

ilgili süreçler de hâlâ devam ediyor. Proje kapsamında 'Scan the World'de paylaşılan 3 boyutlu eserlerin çıktıklarını alarak farklı dönemlere ait tematik müzeler oluşturarak çocuklarda, müzelerle yönelik bir farkındalık yaratmayı, dünya kültürel mirasını daha zengin ve somut bir şekilde görmelerini sağlamayı amaçladık. Bu amaçtan hareketle de proje sürecinde Üniversitemizde açtığımız çeşitli sergilerle 3B-YEM'i meraklılarıyla buluşturduk."

3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi sınırlarını geliştirmek istiyor

Öncelikle çocuklara yönelik olarak hayata geçirilen "3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi" projesi, 2016 yılında Anadolu Üniversitesi'nde Engelsiz Üniversiteler Çalıştayı kapsamında düzenlenen etkinlikte gördüğü ilginin ardından kapsamını genişletir ve zamanla erişilebilir bir müze projesine dönüşür. Türkiye'deki farklı üniversitelerin de yer aldığı etkinlikte 3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi, Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen Beyaz Baston Festivali'nden aldığı davet üzerine iki yıl üst üste engelli bireylere kapılarını açar. Festivalde, 30'u aşkın eser Braille alfabesi ile hazırlanan tanıtım kartları ve sesli betimleme aracılığıyla ziyaretçilerle buluşur. Müzeye gösterilen ilgi, projenin geliştirilip Türkiye'nin her yerine ulaştırılma fikrini de beraberinde getirir. Çocuklardan hareketle yola çıkılan proje, zaman içerisinde gördüğü ilgiyle birlikte dezavantajlı bireyleri de kapsayacak şekilde geliştirilir.

Sanal müzelere alternatif erişilebilir bir müze türü

Sanal müzelere alternatif olan bu somut müze türünün aynı zamanda literatüre de bir katkı olarak değerlendirilebileceğine değinen Yrd. Doç. Dr. Karaduman ve Arş. Gör. Alan, "İstenildiği takdirde proje, sanal müzelerle birlikte de deneyimlenebilir. 3B-YEM projesinin içerisinde yer alacak bir sanal müze oluşturduğunuzda ikisi eş zamanlı olarak hizmet verebilir. Bu sayede müzecilik deneyimini de daha zengin bir hâle getirebilirsiniz. Buradaki temel amacımız, müzelerle gitme olanağı olmayan dezavantajlı kişilerin, sanal müzeye alternatif olarak somut, dokunabilen ve bire bir deneyimlenebilen bir müzeyle tanışmalarını sağlamak. Ayrıca dünya müzelerine ve dünya kültürel mirasına yönelik farkındalığı artırmak. Bu amaç doğrultusunda emin adımlarla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bununla birlikte eser sayımızı da her geçen gün artırıyoruz ve şu anda 50 civarında eserimiz bulunuyor." diyerek projenin ilerleyişine ilişkin bilgileri paylaşıyorlar.

Dünyaca ünlü müzeler artık her yerde

3 Boyutlu Yazdırılmış Eserler Müzesi'nin, kuramsal bir müze türü olduğuna dikkat çeken Yrd. Doç. Dr. Hıdır Karaduman ve Arş. Gör. Ümran Alan, ilerleyen dönemlerdeki hedeflerine ilişkin görüşlerini ise şu şekilde dile getiriyorlar: "3B-YEM'in güzel tarafı dünyanın farklı yerlerindeki müzelerde yer alan eserleri, gerekli teknolojiye sahip olan herkesin, 3 boyutlu çıktılarını alarak istedikleri ortamlarda sergileyebilmesi. Örneğin, eğitsel amaçla çocuklara okullarda veya sınıflarda işlenen konulara yönelik tematik sergiler açılabilir. İlerleyen dönemler için de 3B-YEM'i geliştirmek ve daha geniş kitlelere ulaştırmak gibi hedeflerimiz var. Özellikle bundan sonraki süreçte, 3B-YEM'in kuramsal alt yapısını oluşturmayı, bu müze türüne yönelik bir isim çalışması yapmayı; bu doğrultuda patent alarak, literatüre sanal müzeleri destekleyici yeni bir müze türünü kazandırmaya yönelik çalışmalarımızı da gerçekleştirmeyi planlıyoruz."

Yorgancılık Mesleği Tarih Oluyor

Kültür bir toplumun en büyük yapı taşıdır. O toprak parçasında yaşayan insanların birleştiren, adeta bir bütün yapan olgudur. Farklı diller, inanışlar, gelenekler, görenekler olsa da temelde hepsi kültür kavramının içinde birleşir. Anadolu kültürü de şüphesiz uzun yıllardır süregelen bir miras. Bu mirasın en büyük değerlerinden birisi de şu zamanlarda sadece ninelerimizin evine gittiğimizde sıca-

cık bir uyku için üstümüze serilen yorganlar. Bir zamanlar İstanbul Kapalıçarşı'da boylu boyunca bir caddenin ismine verilecek düzeyde olan yorgancılık şimdilerde ise yok olmaya yüz tutmuş durumda. Biz de bu mesleğin zorluklarını, insanların el emeği yorganlara bakış açısını 50 yıldır yorgancılık mesleğinden hayatını kazanan Süleyman Yorgancı ile konuştuk.

Tuğçe TÜRK

“El işçiliği babamdan bana miras kaldı”

Osmanlı Devleti'ndeki lonca teşkilatından beri süregelen usta-çırak kültürünün günümüze kazandırdığı önemli örneklerden biri olan Süleyman Yorgancı, babasının yanında öğrendiği yorgancılık mesleğini 50 yıldır sürdürmeye çalışıyor. Eskişehir'in en işlek caddelerinden biri olan Hamamıolu'nda rengârenk yorganlarla dolu olan küçük ama sevimli bir dükkânı işletiyor. Ailenin son emekçisi Yorgancı, dört kuşaktır yorganların sıcaklığıyla esnafılık yaptıklarını belirtiyor. Dedelerinin İnegöl'de bu mesleğe başladığını gülümseyerek anlatan Süleyman Yorgancı, daha sonra Eskişehir'e gelen ailesinin mesleğe burada devam ettiğini söylüyor. Doğduğu günden itibaren son zamanlarda bitmeye yüz tutmuş bu mesleğin içinde olan Yorgancı, kendisine yadigar kalan bu önemli mirası devam ettirdiği için çok mutlu olduğunu ifade ediyor.

Makineleşme el işçiliğinin değerini azaltıyor

Süleyman Yorgancı'ya göre yorgancılık mesleği; işçilik, emek ve fedakârlık isteyen bir zanaat ve bir şeyi yoktan var eden, değeri ise eski kuşak tarafından bilinen bir iş. Geçmişte alın terinin değerinin daha çok bilindiğine dikkat çeken Yorgancı, şimdilerde değişen yaşam koşullarıyla birlikte el emeğine verilen değerin azaldığını üzümlerle anlatıyor. Makineleşmeyle birlikte, insanların günler boyunca uğraşır yaptığı yorganların artık makinele- rin yaptığını belirten Süleyman Yorgancı, makine üretiminin ucuz ama sağlıklı olduğunu dile getiriyor.

İnsanların yaşam standardı yorgancılığı da etkiliyor

Gelenek ve göreneklerimizden toplumumuzun en temel yapı taşı

olduğunun altını çizmiştik. Teknolojinin ilerlemesi ve toplumun her geçen gün değişmesi şüphesiz yorgancılığı da temelden etkilemiş durumda. Öncelikle müşteri kitlesinin her zümreden olduğunu söyleyen Süleyman Yorgancı, “Son yıllarda kırsal kesimden çoğunluğu yaşlılar olmak üzere pek çok vatandaşımız dükkânımıza alışveriş için geliyor. Bunun dışında evlenecek kızlarımız için de çeyizlik ipek yorgan dikiyoruz. Her ne kadar gençler bunları pek kullanmasa da tabii ki gelenek-görenekler hâlen devam ediyor.” diyor.

Yaşam koşullarının her geçen gün biraz daha değiştiği dünyada artık her şeyin daha kullanılabilir ve pratik olanı tercih ediliyor. Bu durumdan da şüphesiz pek çok alan etkileniyor. Yorganlar bile... Artık insanların yorganlarda hafifliğe dikkat ettiklerini söyleyen Süleyman Yorgancı, yorganların bugününü şu şekilde aktarıyor: “İnsanların yaşam standartlarıyla beraber geçmişten günümüze yorgancılık da farklılık göstermeye başladı. Kırsal kesim daha çok ağır yorganları tercih ederken, merkezde yaşayanların tercihleri hafif yorganlar oluyor. Ama yorgan seçiminde dikkat edilmesi gereken çok önemli bir nokta var. İnsanlar artık marketlerden yorgan alıyor. Bu yorganlarda da ‘mikro fiber’ ibaresi yer alıyor. Mikro, ince, fiber ise naylon demektir. Mikro fiber bir kumaş ismidir, yorgan ismi değildir. İnsanların bilmediği şey, marketlerde satılan mikro fiber yorganların çoğu Çin malıdır ve sağlıklı değildir. Tüketicinin yorgan seçimi yaparken buna dikkat etmesi gerekiyor.”

“Yaptığın işten insanların memnun olması çok önemli”

Yaptığın işin hakkını vermek ya da başka bir deyimle işin ehli olmak zanaatkarlığın en önemli noktalarından biridir. İş sadece yapmak için değil, yaptığın işten insanların memnun olması için yapmak çok önemlidir. Uzun yıllardır yorgan-

cılık yapan Süleyman Yorgancı da mesleğini büyük bir özenle yapıyor. Yorganları yaparken müşterilerinin isteğine çok önem gösterdiğini belirten yılların ustası Yorgancı, kullandığı malzemelerin birinci kalite olmasına da özen gösteriyor.

İnsanlar sağlıksız ve ucuz olana yöneliyorlar

Yorganların yapım aşamasının modeline, büyüklüğüne ve iş yoğunluğuna göre oluştuğunu dile getiren Yorgancı, kendisinin çocukluktan bu yana işin içinde olması elinin de hızlandığını ifade ediyor. Yorganlarını 2-3 gün içerisinde bitirdiğini söyleyen Süleyman Yorgancı, çeyizlik yorganların biraz daha zahmetli olduğunu ve ince işçilik istediği için daha uzun sürdüğünü belirtiyor. Birkaç günlük emeğinin maddi karşılığını sorduğumda ise emektar usta, sitemli bir şekilde şunları anlatıyor: “Yapma süresi gibi bu da modeline ve işçiliğine bağlı olarak değişiyor. Mağazalarda hatta artık marketlerde bile satılan yorganların fiyatı genelde 35-40 lira civarında değişiyor. Fabrikasyon üretimi olduğu için çoğu sağlıksız. Benim yaptığım yorganlar mesela tek kişiliği 55-60 lira işçilik ücreti alıyor. Bunun dışında malzemeleriyle birlikte tek kişilik yorganın fiyatı 75 lirayı buluyor. Çift kişilik yorganlar ise 120 liraya geliyor. Mağazalarda, marketlerde ucuz yorganlar satılırken bu fiyatlar son zamanlarda insanların artık gözüne fazla gelmeye başladı. Çünkü verilen emeği, işçiliği göz ardı ediyorlar. Ucuz ve en önemlisi sağlıksız olana yöneliyorlar.”

“Artık emeği ve alın terini yorganlarda göremeyeceğiz”

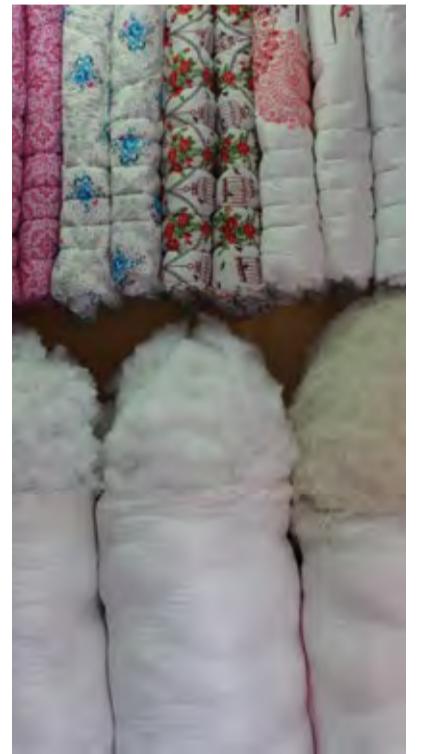
Bir vakitler, çeyizlerin vazgeçilmez aksesuarı olan yorgan günümüzde ise makineleşmeye doğru yol alıyor. Eski yorgan ustaları dükkânlarını birer birer kapatıyor ve yorgancılık mesleği yavaş yavaş tarih olmaya başlıyor. Yorgancılığın Eskişehir'deki son temsilcilerinden olan 50 yıllık usta Süleyman Yor-

gancı, mesleğinin yarımına ilişkin olarak ise şunları söylüyor: “Yorgancılığın tam anlamıyla biteceğini söyleyemem ama el işçiliği bitiyor. En önemlisi de bu. Artık teknolojiyle birlikte makineleşme söz konusu. Bu nedenle de emek ve alın terini artık yorganlarda göremeyeceğiz. Bu meslekte çırak da yetişmiyor. Kimse bu işi öğrenmek istemiyor. Çünkü biliyorlar ki, emeklerinin karşılığını alamayacaklar. Yorgancılığın artık çok da gelecek vaat etmediğini ön görebiliyorum. Açıkçası ben de artık yorulmuş bu meslekten.”

Eskinin sıcaklığını kaybetmeyelim

Ninelerimizin evine kalmaya gittiğimizde içerisinde sıcak uyuduğumuz el örmesi yorganlar ve o yorganları yapan ustaların yanı sıra bize eskinin sıcaklığını hissettirebilecek, anılarımızı sakladığımız olgular yok olurken bunlara sahip çıkmak belki de hepimizin yapması gereken şeylerden birisi. Süleyman Yorgancı da bu mesleğin yok olmaması için hepimize şunları söylüyor: “İnsanlar mağazalardan, marketlerden ucuz ve sağlıksız yorganlar almak yerine, senelerce kullanabilecekleri el emeği yorganları, yastıkları tercih ederlerse bu meslek yitirilmez. Yitirilmediği için de bu mesleği öğrenmek isteyen, hayatı boyunca yapmak isteyen insanlar olacaktır. Çırak yetişecek ve böylelikle süreklilik sağlanacak.”

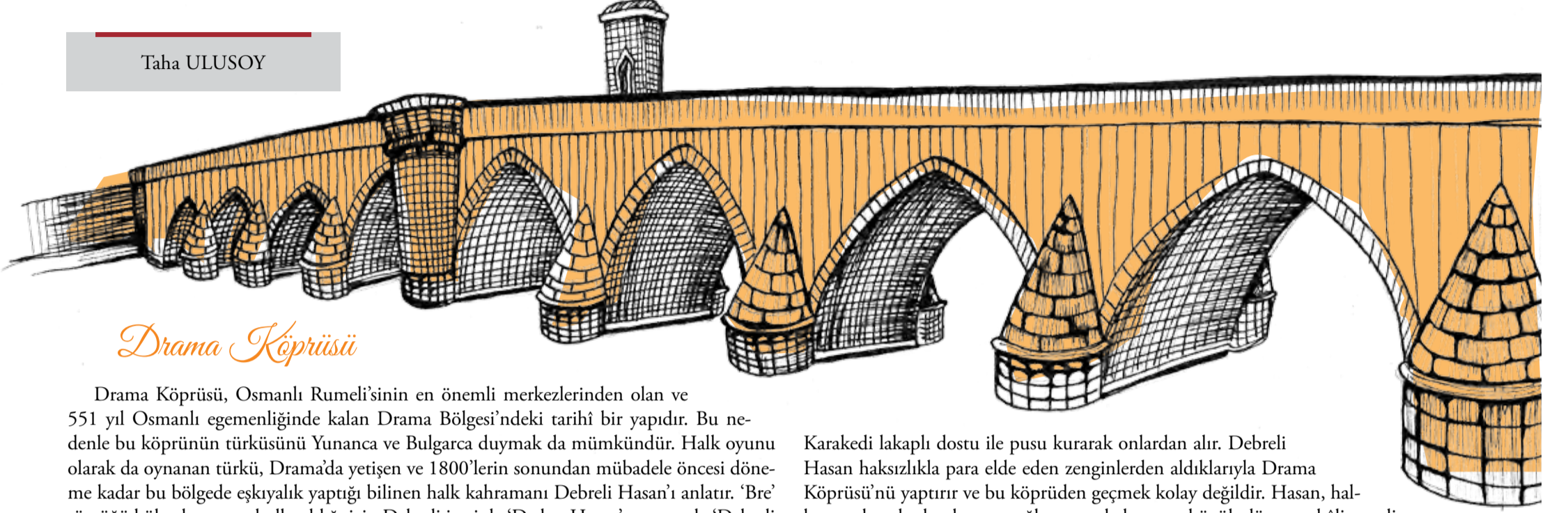
Son olarak Süleyman Usta'ya kendisinden sonra bu mesleğe devam edecek birileri var mı diye soruyorum, aldığım cevapla üzümlüyorum. Yorgancı, “Benden sonra kimse olmayacak” diyor ve ekliyor: “Oğullarım da bu mesleği yapmak istemiyor. Zaten benim de bu mesleği sürdürebilecek durumum kalmadı. Yıllarla birlikte sağlık sorunları da ortaya çıkmaya başladı. Dükkânı bırakıp buralardan gitmeyi düşünüyorum. Artık daha sakın, daha huzurlu bir yeri tercih edeceğim.”

BİR TÜRKÜ, BİR HİKÂYE

Yaşadığımız toplumun ruhunu, acılarını, öykülerini anlatan en önemli kaynaklardır türküler. Her dizisinde, her notasında bir acı, bir yiğitlik vardır. Ezgileriyle yıllar yılı gezer durur dudaklarımızda. Bazen bir kahramanın ardından

destansı dökülür nağmeler bazen de bir sevdanın arkasından hüznü bir ağıt olarak yakar yürekleri. Her türkünün ayrı bir hikayesi ve ruhu vardır. İşte bazı türkülerin yazılmasına neden olan hikâyeleri siz okurlarımız için ele aldık.

Taha ULUSOY

Drama Köprüsü

Drama Köprüsü, Osmanlı Rumeli'sinin en önemli merkezlerinden olan ve 551 yıl Osmanlı egemenliğinde kalan Drama Bölgesi'ndeki tarihî bir yapıdır. Bu nedenle bu köprünün türküsünü Yunanca ve Bulgarca duymak da mümkündür. Halk oyunu olarak da oynanan türkü, Drama'da yetişen ve 1800'lerin sonundan mübadele öncesi döneme kadar bu bölgede eşkıyalık yaptığı bilinen halk kahramanı Debreli Hasan'ı anlatır. 'Bre' sözcüğü bölgede yaygın kullanıldığı için Debreli ismi de 'De bre Hasan'ın zamanla 'Debreli Hasan' olarak söylenmesiyle ortaya çıkar. Türkü hakkında tam net olmasa da iki farklı rivayet vardır. Bunlardan ilki; Drama, Kavala, Sarışaban, İskeçe, Serez ve Gümülcine'de görülen Debreli Hasan, bir yakınına vergi memurları tarafından yapılan haksızlık sonucu eşkıyalığa başlar. Hasan, vergi memurlarının haksızlık yaparak edindiği parayı türküde adı geçen

Karakedi lakaplı dostu ile pusu kurarak onlardan alır. Debreli Hasan haksızlıkla para elde eden zenginlerden aldıklarıyla Drama Köprüsü'nü yaptırır ve bu köprüden geçmek kolay değildir. Hasan, halkı ezerek onlardan kazanç sağlayan zorbalardan en büyük düşmanı hâline gelir ve yaptığı yardımlarla da fakirlerin dostu olur. Bölge halkı da kendini bu derece sevdiiren Hasan'a bu türküyü layık görür. Bir diğer rivayete göre ise Debreli Hasan'ın sevdiği kız başkasıyla evlendirilir. Bu olay Debreli Hasan'ın vurulmasıyla sonuçlanır ve türkü bir ağıt olarak bu sevilen eşkıyanın arkasından söylenir

Bitlis'te Beş Minare

Hepimizin kulak aşınası olduğu bu türkü aslında bir babanın, yok olan şehri için yaktığı bir ağıttır. Rus işgali sırasında bir baba, oğlunu da yanına alarak şehirden kaçır. Uzun zaman sonra düşmanın şehri terk ettiğini duyan baba, oğlunu da alıp şehrine geri dönmek için yola koyulur. Şehre hâkim konumdaki Dideban Dağı eteklerine geldiklerinde baba, oğlunu önden göndererek şehri kolaçan etmesini ister. Bir süre sonra oğul gelir ve babasına uzaktan acı haberi verir. Şehirde görünürde ayakta kalan sadece beş minaredir. Bunu duyan baba üzüntüsünden diz çöker ve hepimizin bildiği, "Bitlis'te beş minare, beri gel oğlan beri gel. Yüreğim dolu yâre, beri gel oğlan beri gel." ağıtını yakarak oğlunu çağırır.

Ah Bir Ataş Ver

"Ah bir ataş ver", hikâyesiyle de türküsüyle de çok dramatik ve duygu yüklüdür. 4 Nisan 1953 yılında gerçekleşen üzücü olayla Türk donanmasına ait Dumlupınar denizaltısı, uzun ve yorucu bir görevin ardından dinlenmek için limana doğru yola koyulur ancak Nara Burnu açıklarında İsveç bandıralı Nabuland Şilebi ile çarpışır. Dumlupınar denizaltısı burundan aldığı darbe sonucu hızla batmaya başlar. Geminin içindeki 81 mürettebattan sadece 22'si hayatta kalır ve tek korunaklı alan olan denizaltının arka bölümünde bulunan torpido dairesine sığınır. Yardım çağırarak amacıyla su üstüne fırlattıkları telefon şamandırasıyla gemiler ile iletişim sağlanır ve onları kurtarmak için herkes

seferber olur. Kurtarma çalışmaları sırasında sağ kalan askerlere oksijeni idareli kullanmaları için; konuşmalarını, türkü söylemelerini ve sigara içmemeleri emredilir. Ancak umutlar giderek tükenmektedir, denizaltı dalgıçlarının inemeyeceği kadar derindedir. Artık çabaların boşa olduğu anlaşıldığında suyun derinliklerindeki 22 kişiye anons gelir; konuşabilirler, türkü söyleyebilirler ve sigara içebilirler. Umutları tükenen 22 askerin artık ölümü beklemekten başka çareleri kalmamıştır ve son sözleri "Her şey buraya kadarmış kumandan, birer cigara yakalım mı?" olur. Ah bir ataş ver türküsü işte buradan gelir.

Misket Türküsü

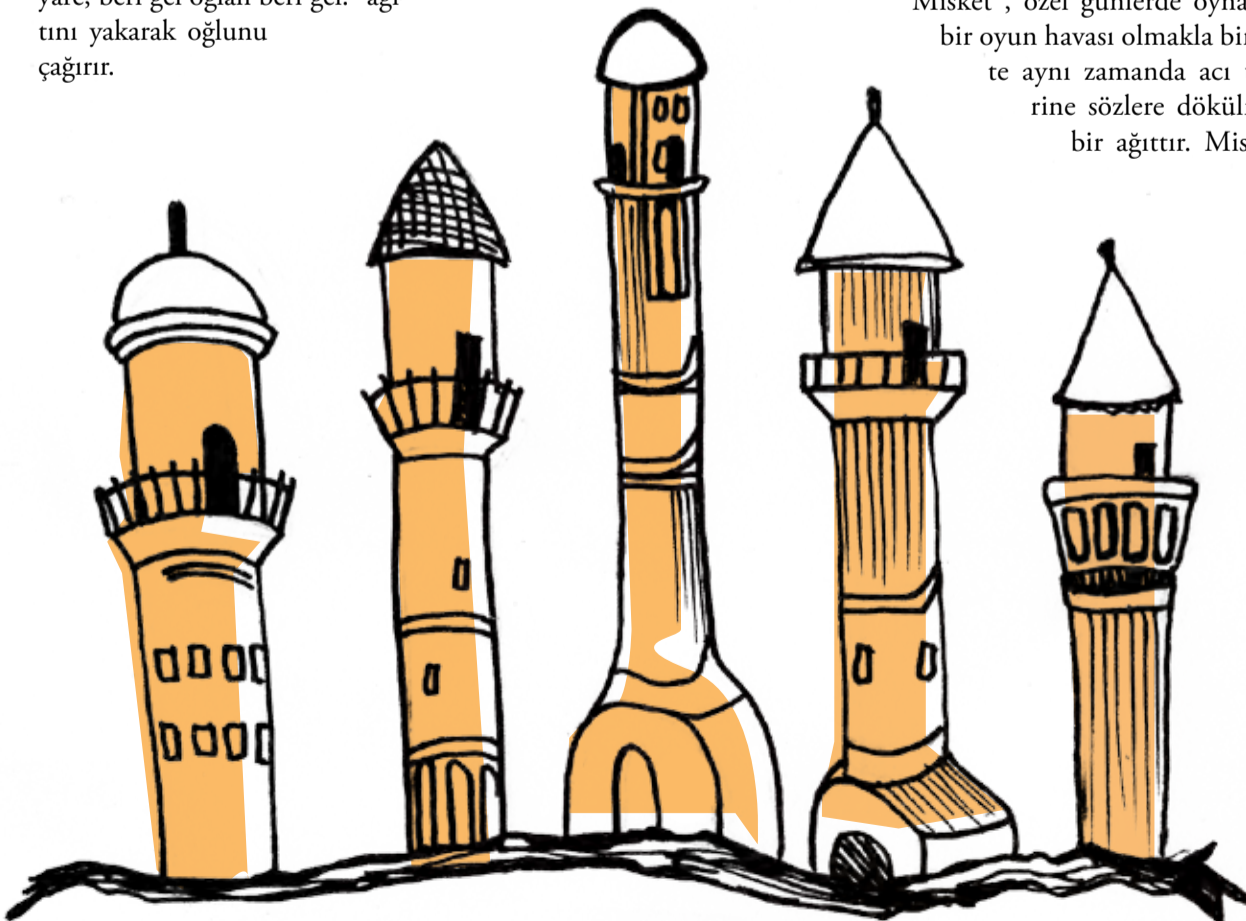
Ankara'nın vazgeçilmez olan "Misket", özel günlerde oynanan bir oyun havası olmakla birlikte aynı zamanda acı üzerine sözlere dökülmüş bir ağıttır. Misket,

Ankara'da ufak ve tatlı elma veren bir ağacın adıdır. Türkünün hikâyesine konu olan Huriye, yörenin yiğitlerinden Osman Efe adında genç, yakışıklı, yiğit bir delikanlıya âşıktır. Osman Efe'nin yollarını kapılarının önündeki "misket" olarak anılan elma ağacının tepesinde gözler. Huriye'nin adı, sürekli tepesinde olduğu bu ağacın adı olan "Misket" olarak anılmaya başlanır. Günlerden bir gün yörenin ünlü ağalarından Kır Ağa, Misket'i görür ve gönlünü kaptırır. Durumu ailesine açar ve Misket'i ailesinden istetir. Misket'in babası hem malı mülkü yerinde hem de yiğit bir adam olduğu için kızını Kır Ağa'ya vermek ister. Huriye, üzüntü içinde yine misket ağacının tepesine çıkar ve Osman Efe'ye durumu anlatır. Osman Efe sinirinden yerinde duramaz ve Kır Ağa'ya meydan okur. İki yiğit seymen, bıçaklarını çekerler ve kavgaya tutuşurlar. Sağ kalan Misket'i alacaktır. Huriye de yine misket ağacının tepesine çıkar, bir yandan yol gözler bir yandan da sevdiği için dua eder. Kavgada Osman Efe, Kır Ağa'nın karşısında yiğitçe dövüşür. Kır Ağa birden durdurur kavgayı, "Benimle böylesine boy ölçüşen yiğide, ben kıyamam. Koç olacak kuzuya bıçak çekemem. Vur bıçağı bağrıma. Misket senin olsun." diyerek geri çekilir. Misket bu sırada heyecanla ağacın tepesinde yaklaşan kalabalığı bekler. Kalabalık yaklaşır ve Misket, önde Osman Efe'yi değil de Kır Ağa'yı görür. Kendini kaybeden Misket'in gözleri kararır ve tepe üstü yere çakılır. Kalabalık elma ağacına yaklaşınca Huriye'nin cansız bedeniyle karşılaşır. Huriye'nin ardından Osman Efe ağıtlar yakar ve yakılan bu ağıt Ankara'nın önemli nağmelerinden biri hâline gelir.

Çarşamba Sel Aldı

Bir aşk hikâyesinin hüznüle bitmesiyle ortaya çıkan bir türküdür "Çarşamba'yı sel aldı". Çarşamba Ovası'nın Yeşilirmak'a uzanan Abdal deresinin kıyısındaki köylerden birinde Ahmet ve Melek adında birbirlerini seven iki genç vardır. Birbirlerine deli gibi âşık olan bu gençler ailelerine açılır ve sözlenirler. Ahmet evlenmek için önündeki son engeli olan askerlik vazifesini yapmak için köyden ayrılır. Ahmet'in askerlik vazifesini yaptığı sıralarda köyün ağasının oğlu Mehmet Ali, Melek'e göz koyar ancak Melek sevdiğinden vazgeçmez. Bunun üzerine Mehmet Ali, Melek'i kaçıtır ve dağa çıkar. Haberi alan Ahmet yerinde duramaz ve silahını kapığı gibi askerden firar eder ve peşlerinden gider. Ahmet'in arayışları sırasında yerel halkın "çakal" yağmurları dediği tufan başlar ve Çarşamba Ovası sulara gömülür. Yağmur durur, güneş açar ve hayat normale döner. Fakat köy ahalisi köye döndüklerinde bir kayanın üzerinde Ahmet ve Melek'in el ele cesetleriyle karşılaşır. Rivayete göre Ahmet ile Melek'in üzerindeki kaya yediye ayrılır ve buralardan insan boyu sular fıskırır. Köylülerin bu acı tablo karşısında ettikleri dualar ve yaktıkları ağıtlar, günümüze ulaşan "Çarşamba'yı sel aldı" türküsünü oluşturur.

KAYNAKÇA
<http://www.turkuler.com>
<https://turkusu.com/kategori/turku-hikayeleri/>
<http://hpnzicn.blogspot.com.tr/>
<http://www.gulum.net/>
<http://www.zohreanforum.com/>
<http://www.egitimhane.com/>
<http://anadoluturkuleri.blogcu.com/>
<http://www.kisabligi.org/>
<http://blog.milliyet.com.tr/>
<http://sahafe.com/2013/12/03/aciya-gobek-atmak-ankara-misketinin-oykusu/>

KLASİK MÜZİĞİN PİYANODAKİ KAHRAMANI

METİN ÜLKÜ

Havva ŞEKERCİOĞLU

Türkiye’de ve hatta dünyadaki başarılı piyano virtüözlerinin arasında yer alan Metin Ülkü, sanatçı kişiliğinin yanında büyük müzik birikimini ardından gelen öğrencilere aktaran bir eğitimci. Bunun yanı sıra çağdaş Türk bestecilerinin eserlerini de ilk seslendiren müzisyen olan Ülkü, klasik müziğin kendi hayatında ve insanların hayatındaki yerini değerlendirdi.

Çağdaş Türk bestecilerin eserlerini seslendiren bir sanatçı olarak bu alanı tercih etmenizinde neler etkili oldu?

Öğrencilik yıllarımdan beri çağdaş eserlerin notalarını bulup çalmaya meraklıydım. Daha sonra çağdaş Türk bestecileriyle aramızda bir iletişim ortamı oldu. Onlar da yazdıkları ilk eserleri bana ve benim gibi bu alana meraklı olan arkadaşlarıma verdiler. Biz de arkadaşlarımla beraber bu eserlerin ilk seslendirilişini çeşitli projelerle hazırladık. Bu tarz çalışmalar yaparken bende kendiliğinden bir ilgi alanı oluştu. Türk bestecileri, çağ-

daş Türk bestecileri, çağdaş piyano müziği yönünde bir icra faaliyeti ve bu eserlerin ilk seslendirilişleri ile keşfedilme süreci, benim hayatımda bu şekilde başlamış oldu.

Bir piyano virtüözü olarak klasik müzikte piyanonun nasıl bir yeri vardır?

Klasik müzikte piyanonun merkezî bir yeri vardır. Piyano artık bir ses malzemesi olarak yalnızca tuşlarından yararlanılan bir enstrüman olmaktan çıktı. Bütün kasasıyla kasasına ve etrafına yapılan ilavelerle bir ses hazinesine dönüştürüldü.

Kendi olanaklarını zorlayıp ortaya yeni bir şeyler çıkaran bestecileri daha çok beğeniyorum.

Son dönemde yapılan besteler hakkında neler düşünüyorsunuz?

Günümüzde hem benim -özellikle sosyal medyayla farklı kanallardan takip ettiğim hem de bana ulaşan besteler var. Hâlihazırda var olan olanakları kullanarak çağdaş müzik besteleri yapan arkadaşlarımız var. Bir de bu imkânları zorlayarak kendi müzik ihtiyaçlarına göre bir rotasyon oluşturmaya çalışan besteciler var. Bu sebeple ikinci bahsettiğim bestecilerden daha ilginç sonuçlar çıkabiliyor. Dolayısıyla ben de bu tip eserleri daha çok beğeniyorum. Bunların dışında bir de konvansiyonel yazı yöntemleri-

nin üzerinden giderek bir bakıma bunların tekrarı gibi beste yapmayı sürdüren arkadaşlar da bulunuyor. Bu eserler içerisinde de ilginç, naif ve orijinal çalışmalar çıkıyor ancak bu türde yeni çalışmalar ortaya koyan besteci arkadaşların eserlerine de ilğim olduğumu söyleyebilirim. **İnsanların klasik müziğe karşı tutumu yıllar içerisinde nasıl bir değişime uğradı?**

Aslında klasik müzik, sahnede müziğin seyirciyle buluşmasına dayanır. Ama günümüzde oluşan teknolojik gelişmeler ve internetin varoluşu sebebiyle müzik artık dünyanın neresinde yapılsa yapılsın aynı anda tüm dünyanın dinleyip, izleyebildiği bir yapıya kavuştu. Dolayısıyla artık günümüzde zannettiğimizden daha fazla klasik ve çağdaş müzik dinleyicileri ve meraklıları mevcut. Ayrıca bu dinleyicilerin çoğu kapalı kapılar ardında bilgisayarlarının başında klasik müzik dinliyor. Bu yoğunluğu da yine teknolojinin nimetlerinden yararlanarak paylaşılan eserlerin takiplerinden ve beğenilerinden anlayabiliyoruz. Dünyada her zaman eğlenceye yönelik yapılan çalışmalara ilgi daha yoğun olmuştur. Ancak bu işin sahneye bağımlı olmaktan çıkması ve istenildiği zaman internet vasıtasıyla herkese

ulaşabilmesiyle kitlelerin klasik müziğe biraz daha teşvik edildiği kanısındayım. Çünkü kaliteli ve ünlü sanatçıların hazırlayıp sahne aldığı konserlere gitmek ne yazık ki herkesin ulaşabileceği bir sanatsal faaliyet değil. Dolayısıyla gelişen teknolojiyle artık herkesin istediği klasik müzik eserini istediği zaman dinleyebilmesini çok güzel bir gelişme olarak görüyorum ve bu sayede klasik müzik dinleme oranlarının da her geçen gün giderek artacağını umuyorum.

Son yıllarda çocuklarının sanat eğitimi alması konusunda bilinçli olan ailelerin çocuklarını daha çok klasik müziğe yönlendirmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çocukların küçük yaşta müzikle iç-

çe bir ilişkiye girmeleri, müziğe ve sanata olan sevgilerini daha derin bir hâle getirir. Dolayısıyla ailelerin çocukları için sağladığı bu yönlemi olumlu buluyorum. Çocukların gelecekte illaki profesyonel birer müzisyen olmaları şart değil. Ailelerin çocuklarını, sanata ve klasik müziğe yönlendirmelerindeki artışı ise insanların, enstrümanlarla ve sanata uğraşıp büyüyen çocuklardaki gelişimsel avantajları fark etmelerinden kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Sonuç olarak aileler, fiziksel ve ruhsal açıdan çok iyi dengeleyen müzik faaliyetlerinin çocukların sosyal yeteneklerini artırdığını fark ettiler ve çocuklarını bu yönde geliştirmek için bilinçlendiler.

Anadolu Üniversitesinde “Sevgi ve Hoşgörü” temalı sergi

Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi(GSF) ve Eğitim Fakültesinin düzenlediği “Sevgi ve Hoşgörü” Öğretim Elemanları Karma Sergisi Güzel Sanatlar Fakültesi Sergi Salonu’nda açıldı. Güzel Sanatlar Fakültesi ve Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının çalışmalarıyla oluşturulan serginin açılış konuşmasında GSF Dekanı Prof. Emel Şölenay şunları söyledi: “Sayın sanatçılar, değerli öğretim elemanları ve sevgili öğrenciler hepimiz hoş geldiniz. Bu sergi ile kişilerin ve aile yaşantılarımızın olmazsa olmazları arasında yer alan sevgi ve hoşgörü kavramlarına dikkat çekmeyi amaçlıyoruz. Hayatımızda sevgi ve hoşgörü olduğu sürece bütün engellerin aşılacağına inanıyoruz. Sergide emeği geçen Dekan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Çiğdem Taş Alicenap’a, Doç. Duygu Kahraman’a, Fakülte Sekreteri Nazım Zeki Öztürk’e, Ali Rıza Pekin’e,

Fatih Uysal’a, fakültemiz öğretim elemanlarına ve tüm idari personele teşekkür ederim.”

“Sevgi ve hoşgörü temasının günümüzde anlamlı olduğunu düşünüyoruz”

Prof. Emel Şölenay, konuşma yapması için sözü Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Coşkun Bayrak’a devretti. Prof. Dr. Coşkun Bayrak sergiyle ilgili şunları söyledi: “Hepiniz hoş geldiniz. Hem Güzel Sanatlar Fakültesi hem Eğitim Fakültesi olarak böyle bir çalışmaya imza atmak hoşumuza gitti. Temaya baktığımız zaman sevgi ve hoşgörü temasının özellikle günümüzde çok anlamlı olduğunu düşünüyoruz. Toplumun daha çok sevgiye daha çok hoşgörüye ihtiyacı olduğunu görüyoruz. Özellikle sanatın evrensel dilinde günümüzde karşılaştığımız temel özelliklerin bu evrensel dilin anla-

şılmadığı ortaya çıkabiliyor. Sanat toplulukları birbirine yakınlaştıran, farklılıkları yenilik olarak ortaya koyan ve farklı olanla farksız olmanın buluşma noktası. Katılımcı arkadaşlara teşekkür ediyorum ve kutluyorum.”

Haber: Şerife Kuyu

Çevreyi önceleyen yeni bir üretim şekli: Tohumlu ürünler

Betül SAÇAL

İklim değişikliğinin ve küresel ısınmanın arttığı son yıllarda üreticiler de çevre duyarlılığı daha yüksek ürünlere yöneliyor. Ürünlerde bulunan bazı akıllı sistemler ile geri dönüşüme de katkı sağlanıyor. İlerleyen teknolojinin yanında tüketici bilincinin de gün geçtikçe gelişmesi, Türkiye'de ve dünyada üretim yapan pek çok şirketin çevre dostu ve akıllı teknolojilere yönelmesinin nedenlerinden biri.

Çevre kirliliğini önlemek, zararlı atıkları azaltmak hatta tamamen ortadan kaldırmak amacıyla üretilen çevre dostu "ekolojik" ürünler üretilirken daha az kaynak tüketen, geri dönüştürülebilir paketleme tasarımları tercih edilirken doğaya verilen zararın bir nebze de olsa telafisi adına tohumlu ürünlerin üretimi de gerçekleştiriliyor. "Yeşil üretim" olarak adlandırılan bu üretim biçimi, ürün geliştirme ve çevreye duyarlı ürün ya da hizmet üretme stratejilerinin birleşmesinden oluşuyor.

Dünyada ve Türkiye'de kimi kuruluşlar, doğaya verilen zararın bir nebze de olsa telafisi adına "yeşil üretim" olarak adlandırılan üretim biçimini tercih ediyor. Bilinçli tüketicilerin sayısının artmasıyla kârlılığı da beraberinde getiren bu üretim biçimi kapsamında üretilen tohumlu ürünler hem geri dönüşüme hem de çevre bilincinin gelişmesine katkı sağlıyor.

Literatüre yeni kazandırılmasına rağmen dünyada ve Türkiye'de örnekleri bulunan bu üretim biçiminde, söz konusu ürünün yaşam döngüsü içindeki çevresel olumsuz etkileri azaltılmış olarak tasarlanmasının yanında geri dönüşüme katkı sağlayıcı ve tüketicilerin çevre duyarlılığını artırıcı olmasına da özen gösteriliyor. Üreticiler de bu kapsamda bazı tohumlu ürünlerle hem geri dönüşüme katkı sağlarken hem de insanların çevre bilincinin gelişmesine yardımcı oluyor.

Japonya'nın çevreci gazetesi

Japonya'da yayın yapan "Mainichi Shimbunsha" gazetesi de "yeşil üretim" kavramı esas alarak %100 sürdürülebilir bir gazete tasarımı hedefiyle yayın hayatına yeni bir yön verdi. Gazete, okunduktan sonra toprağa gömülüyor ve kendi ana maddesi olan bitkilerin yeşermesini sağlıyor. "Çevreci gazete" olarak adlandırılan Mainichi Shimbunsha, toprak ile buluştuğunda, gazetenin geri dönüştürülmüş ham maddesi içinde bulunan tohumlar, yeşerip çeşitli bitkilere dönüşüyor. Mürekkebi de sebze kaynaklı olan gazete, bitkiler için ayrıca gübre görevi de görüyor. Gazete ile çalışan Japonya'nın en büyük ajanslarından biri tarafından tasarlanan projedeki toprağa ekilebilen kâğıt fikri çok yeni bir fikir olmasa da ilk defa böyle büyük bir şekilde üretilebiliyor ve kullanılıyor. Bu çevreci hareketinden sonra gazetenin satışlarında gözlenen artış da tüketicilerin bu tür faaliyetlere gösterdiği ilginin ispatı niteliğini taşıyor.

Türkiye'den "Tohumlu kâğıt"

Geri dönüştürülmüş kâğıt, su ve bitki tohumları ile karıştırılarak elde edilen toprağa ekilebilen kâğıtlar gibi doğadan doğaya aktarım anlayışını benimseyen projeler, çevreyi korumak ve yeni nesillere yaşanabilir bir dünya bırakmak için son yıllarda özellikle ulusal ve uluslararası kuruluş ve işletmeler tarafından ilgi görüyor. Bu duyarlılık sonucu Türkiye'de ortaya çıkan projelerden biri olan Doğa Kâğıt projesi, çevre bilincinin yaygınlaşmasına katkıda bulunmak amacıyla

kâğıtların içindeki tohumlarla her kullanıcıya doğaya dokunmayı ve sevmeyi hatırlatıyor. Doğa Kâğıt, geri dönüştürülmüş kâğıtlardan kâğıt ile ilgili hemen her üründen kullanılabilir, toprağa ekilebilen, içinde çeşitli kır çiçekleri, mavi ladin ağacı tohumları bulunan, geri dönüşümlü, çevre ve doğa dostu el yapımı kâğıtlar üretiyor. Bu kâğıtların küçük bir saksıda toprağın 0,5 cm altına bırakılarak günlük sprey sulama ile sürekli nemli kalması ve güneş ışığı görmesi çimlenme için yeterli oluyor. Yürütülen bir başka geri dönüşümlü ürün projesi olan çiçek açan defter projesinde ise tamamı geri dönüşümlü malzemeden üretilen "Note-Eco" ajandanın üzerine yaprak şeklinde yapıştırılan tohum, herhangi bir toprağa ya da saksıya ekildiğinde çiçek açıyor. Ayrıca üreticiler, tohum bombası nikâh şekerinin de dâhil olduğu pek çok ürünü "tohum bombası" adıyla geri dönüşüm içerisine sokuyor.

Tohumlu kalem ile çocuklara çevre duyarlılığı aşılanıyor

Çevre dostu ürünlerin Türkiye'deki bir diğer örneği de Yeşeren Kalem projesi. Doğaya sahip çıkan bir nesil yetiştirmek amacıyla ilerleyen proje kapsamında çevreye daha duyarlı bireyler yetiştirmek ve özellikle çocukların eğitim süreçlerinde çevre bilincinin oluşmasına katkı sağlamak amaçlanıyor. Yeşeren tohumlu çiçek ve sebze açan kalemleri ekip filizlendirmek için kalemin tepesinde bulunan kapsülü kalemden ayırmadan toprağa en fazla 2 cm. hafif yatay olarak saplamak gerekiyor. Kapsüle su geldiği zaman kendiliğinden eriyor ve günlük sulandığında 30 gün içinde tohum yeşeriyor. Tükenmez kalem de üreten üreticiler, kalemin

yapımında biyolojik olarak doğada çözünen bio plastik hammadde, geri dönüştürülmüş kâğıt ve zehirli madde içermeyen mürekkep kullanıyor. Kalemin üst kısmında istenilen tohumun bulunduğu hazne açılarak toprağa dikildiğinde yeşerme sağlanıyor.

Tebrik kartları da çiçek açıyor

Toprağa ekildiğinde çiçek hatta ağaç olabilen el yapımı, yazılabilir ve baskı uygulanabilir bir kart olan tohum kart, içinde 12 çeşit çiçek ve çam ağacı tohumları bulunan %100 geri dönüşümlü bir tohumlu ürün. Yılbaşı tebrik kartı, davet ve kutlama kartı, kartvizit, kitap ayraç vb. pek çok şekilde kullanılabilen üründen, organik pigmentler ve doğa dostu su temelli mürekkepler kullanılarak çevre sorumluluğu ön planda tutuluyor. Toprağın yarım santim altına yatay olarak bırakılıp yapraklar çıkana kadar günde bir kez, çıktıktan sonra iki günde bir sulanan kartlar 1-2 hafta içinde çiçek açmaya başlıyor.

Kâğıdın kullanıldığı hemen hemen tüm alanlarda kullanılabilen ve sosyal sorumluluk açısından da önemli olan tohumlu ürünler, sektörün sürekli kendini yenileyen yapısıyla gelişmelerini sürdürüyor. Gelecek nesillere daha iyi bir yaşam sağlamak ve doğayı koruyabilmek için "yeşil üretim" hedefiyle adım atan şirketlerin sayısının artması hayati önem taşıyor. Tüm bu doğa dostu faaliyetlerinin sürmesinde en büyük sorumluluk ise gösterdiği ilgiyle yatırımların artmasını sağlayan tüketicilere düşüyor.

KAYNAKÇA
Doç. Dr. Veysel Yılmaz, Arş. Gör. Dr. H. Eray Çelik Ve Ceren Yağzzer Çevresel Duyarlılık Ve Çevresel Davranışın Ekolojik Ürün Satın Alma Davranışına Etkilerinin Yapısal Eşitlik Modeliyle Araştırılması, 2009, Gülçin Büyükoğuzkan ve Zeynep Vardaloğlu Yeşil Tedarik Zinciri Yönetimi, <http://www.dogakagit.com/https://yeserenkalem.com/>
<http://www.tohumkart.com/>
[https://www.google.com.tr/search?q=66_seeds-sprouting-in-soil&kw=offandjpg&source=lnms&tbm=isch](https://www.google.com.tr/search?q=brown+and+golden+f-lax+seeds&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKewjkk-vu6ujHZAhUL3SwKHbUqAkeQ_AUICigB&biw=2311&bih=1243#imgc=Z3yZy1D63U5FM:https://www.google.com.tr/https://www.google.com.tr/https://www.google.com.tr/search?q=66_seeds-sprouting-in-soil&kw=offandjpg&source=lnms&tbm=isch) [https://www.google.com.tr/](https://www.google.com.tr/https://www.google.com.tr/)

Çeviri: Dr. Harun SERPİL

Anadolu Üniversitesi Öğretim Elemanlarından Dr. Harun Serpil'in çevirisini yaptığı "Yapay Zekâ Bilinç Kazanacak mı?" makalesinde yapay zekânın geldiği noktaya ışık tutuluyor.

Gerçek anlamda gelişmiş makineler insanların tüm işlerini elinden alabilir. Bu bütün insanlığı sıkıcı işlerden kurtarması beklenen yapay zekâli makinelerin aynı zamanda toplum denilen kavramı da temelinden saracağı düşünülür. Sadece oyundan ibaret bir hayatın, bir distopi (karşı ütopya) olduğunu keşfedersek şaşırılmamak gerekir.

Bilinçli makineler aynı zamanda pek çok yasal ve etik sorunu da beraberinde getirecektir. Kanun önünde bilinç sahibi bir makine bir "kişi" midir ve eğer bir şeyler ters giderse ve yaptıkları birilerine zarar verirse bu kişi sorumlu olacak mıdır? Daha da korkuncu, bu makineler insanlara karşı isyan edip bizi toptan yok etmeye kalkabilir mi? Eğer öyleyse, bu insanoğlunun evrimin son noktası olacaktır.

Makine öğrenmesi ve kuantum fiziği konusunda çalışan bir elektrik ve bilgisayar mühendisliği profesörü olarak, araştırmacıların bu tür süper farkındalığı olan makinelerin geliştirilip geliştirilemeyeceği konusunda iki zıt görüş içerisinde oldukları söylenebilir. Ayrıca, insanlardan ve hatta hayvanlardan bilinen bilinç anlamında, makinelerde de bir "bilinç" olup olamayacağı da tartışma konusu. Bu soruların bazıları teknoloji ile diğerleri ise bilincin tam olarak ne olup olmadığıyla ilgilidir.

Bilinç yeterli midir?

Çoğu bilgisayar bilimcisi bilincin teknoloji ilerledikçe ortaya çıkacak olan bir özellik olduğunu düşünür. Bazıları, bilincin yeni bil-

giler almak, eski bilgileri depolayıp hatırlamak ve tüm bunları algı ve eylem şeklinde zihinsel olarak işlemek olduğuna inanır. Eğer bu doğruysa, bir gün makineler gerçekten bilincin zirvesini oluşturabilir. Yapay zekâli makineler; bir insanın toplayabileceğinden çok daha fazla bilgi toplayacak, kütüphaneler dolusu bilgiyi depolayabilecek, saniyenin binde biri içerisinde sayısız veri tabanından veri çekebilecek ve bunların hepsini bir insanın yapabileceğinden çok daha karmaşık ve mantıklı kararlara dönüştürebilecekler.

Öte yandan, insan davranışının bir makinenin hesaplayabileceğinden daha fazla bir şey olduğunu söyleyen fizikçi ve filozoflar da vardır. Örneğin, yaratıcılık ve insanlardaki özgürlük hissi, mantık veya hesaplamadan ibaret gibi görünmez. Ancak bunlar, bilinç veya makinelerin bunu başarıp başaramayacağı konusundaki görüşlerin sadece birkaçıdır.

Kuantumcu görüşler

Bilinç konusundaki diğer bir görüş, fiziğin en derin teorisi olan kuantum teorisinden gelir. Kopenhag Yorumu'na göre, bilinç ve fiziksel dünya aynı gerçekliğin tamamlayıcı iki boyutu. Bir kişi fiziksel âlemde bir şeyi gözlemlediğinde veya deneylediğinde, o kişinin bilinçli etkileşimi belirli bir değişikliğe neden olur. Bilinci kesin gördüğü ve fizikten türetmeye çalışmadığından Kopenhag Yorumu "Büyük-B" bilinç yorumu şeklinde adlandırılabilir. Bu yoruma göre, bilinç tek başına var olabilen bir şey olsa da gerçekleşmesi için bir beyne ihtiyaç duyar. Bu görüş; Niels Bohr, Werner Heisenberg ve Erwin Schrödinger gibi kuantum teorisi öncülerinin savunduğu görüştür.

80 yıldır bir sonuca varılmayan tartışmalardan sonra, bilinç ve madde arasındaki ilişki konusunda hâlâ bazı paradokslar vardır. Bunun en iyi bilinen örneği Schrödinger'in kedisi paradoksudur. Buna

göre bir kedi hayatta kalma veya ölme olasılığı eşit olan bir duruma sokulur ve sonucu belirsiz kılan bu gözlem eyleminin ta kendisidir.

Karşıt görüşe göre ise aynen fizikten türeyen kimya ve kimyadan türeyen biyoloji gibi, bilinç de biyolojiden türer. Bu daha dar anlamli bilinç tanımına ise "Küçük-B" denir. Bu tanım, sinirbilimcilerin beynin durum ve süreçleriyle aklın süreçleriyle birebir aynı olduğu görüşünü destekler. Bu aynı zamanda kuantum teorisini paradokslardan kurtarmaya yönelik Çoklu Dünyalar Yorumu ile de desteklenir. Bu yoruma göre, gözlemciler fizik matematiğinin bir parçasıdır.

Bilim filozofları, bilinç konusundaki bu modern kuantum fiziği görüşlerinin kadim felsefede karşılık bulduğuna inanır. Büyük-B, Vedanta'daki akıl kuramı gibidir - burada bilinç, maddi evrenle eşit bir gerçekliğin temelini oluşturur. Tam tersine, Küçük-B ise Budizm'e yakındır. Buda, bilincin içeriği konusunda görüş bildirmemeyi tercih etmişse de, onun takipçileri akıl ve bilincin boşluk veya hiçlikten türediğini savunurlar.

Büyük-B ve bilimsel keşifler

Bilim insanları, bilincin her zaman hesaplamaya dayalı bir süreç olup olmadığını da araştırır. Bazı düşünürler soruna çözümün bulunduğu o yaratıcı anın kasıtlı bir hesaplamanın sonucu ortaya çıkmadığını ileri sürerler. Elias Howe'un 1845'te modern dikiş makinesini icat etmesi veya August Kekulé'nin 1862'de benzen maddesinin yapısını keşfetmesinin rüya yoluyla oluşu buna örnek verilebilir.

Büyük-B tipi bilinci destekleyen önemli bir kanıt 1920 yılında 32 yaşında ölen Hint matematikçi Srinivasa Ramanujan'dır. Onun vefatından sonra 50 yıl boyunca unutilan ve ancak 1988'de yayımlanan not defteri, matematiğin farklı alanlarında ispatsız fakat zamanın çok ötesinde binlerce formül

içerir. Üstelik bu formülleri nasıl bulabildiği de gizemini korur. Srinivasa bunların bir tanrıça tarafından kendisine rüyasında ilham verildiğini iddia eder.

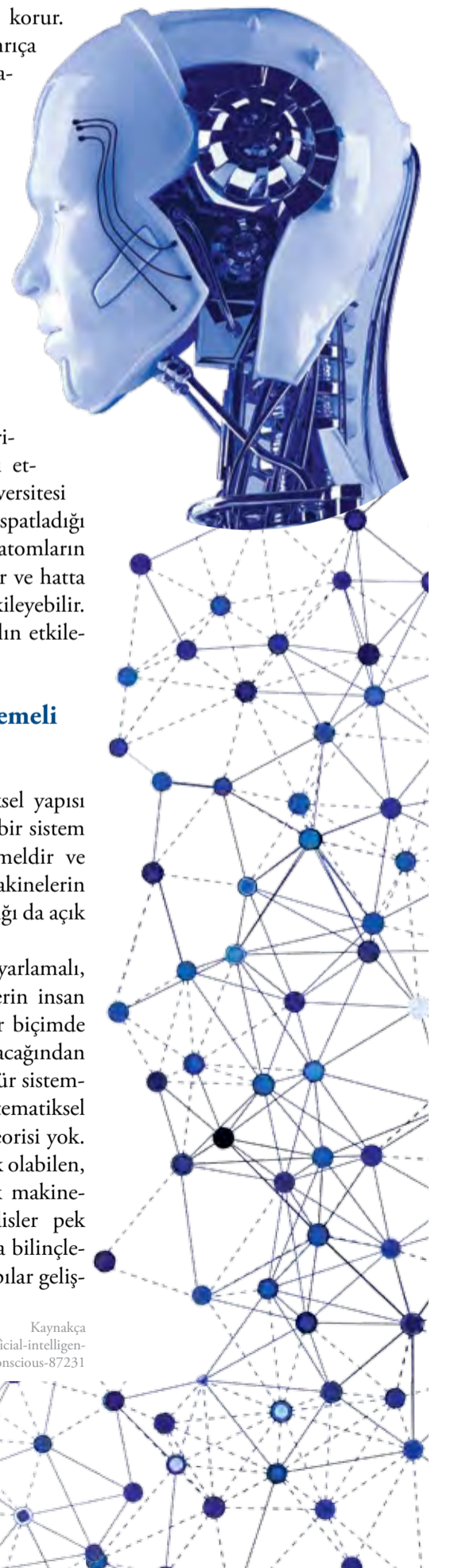
Büyük-B tipi bilinç kavramı onun madde ile ne tür bir ilişkisi bulunduğu, madde ve aklın birbirini nasıl etkilediği sorularını akla getirir. Tek başına bilinç dünyada fiziksel değişiklikler yapamaz ancak belki kuantum süreçlerinin evrilme olasılıklarını etkileyebilir. Cornell Üniversitesi fizikçilerinin 2015'te ispatladığı gibi, gözleme eylemi atomların hareketlerini dondurabilir ve hatta onların hareketlerini etkileyebilir. Bu, aslında madde ve aklın etkileşimini çok güzel açıklar.

Akl ve öz düzenlemeli sistemler

Bilincin, beynin fiziksel yapısı gibi kendini düzenleyen bir sistem olduğu kuvvetle muhtemeldir ve eğer öyleyse şu anki makinelerin bunu yapmakta aciz kaldığı da açık ve nettir.

Bilim insanları öz uyarlamalı, öz düzenlemeli makinelerin insan beyni kadar karmaşık bir biçimde tasarlanıp tasarlanamayacağından emin değiller çünkü bu tür sistemler için elimizde bir matematiksel hesaplama (bilgisayım) teorisi yok. Yeterince yaratıcı ve esnek olabilen, belki de sadece biyolojik makinelerdir. Öyleyse mühendisler pek yakında bilinç sahibi veya bilinçlenebilen yeni biyolojik yapılar geliştirmeye çalışacaklardır.

Kaynakça
<http://theconversation.com/will-artificial-intelligence-become-conscious-87231>

Futbolda TRANSFER PİYASASI HACMİ Giderek Artıyor

Tamer ATAÇ

Futbolda yüksek tutarlı transfer bombalarının art arda patlaması ile her sezon yeni bir transfer rekoru kırılır oldu. Yıldız isimler için ödenen astronomik transfer ücretleri, deyim yerindeyse dudak uçuklatan cinsten. Piyasayı bu denli hareketlendiren faktörlerin başında da takımların artan yayın gelirleri geliyor. Piyasada Portekiz ve Güney Amerika ülkeleri futbolcu fabrikası rolü üstlendiği, en büyük futbol tüketicisi olarak İngiltere'nin göze çarptığı bu ortamda Türkiye nispeten dengeli bir grafik izlerken dünya futbolunda Türk futbolculara olan ilgi ise artıyor. Bu haberimizde Türkiye ve dünyada giderek artan transfer piyasası hacminin nabzını tuttuk.

Her transfer döneminde en iyi futbolcuları kadrosuna katmak isteyen kulüpler, birbirleriyle saha içinde olduğu gibi saha dışında da ekonomik anlamda yarışlarını sürdürüyorlar. Her geçen yıl daha da büyük tutarlarda paraların el değiştirdiği transfer piyasasında takımların bir transfer için ne kadar harca-yabileceğine dair bir üst sınır bulunmuyor. Küresel bir piyasa olan transfer piyasasındaki bu sürekli artan yükselişin rekabet karşılığı olduğunu düşünenlerin yanında rüya takımların kurulmasını sağlayıp seyir zevkini arttırdığını düşünenler de var. Kulüpler de rekabette geri kalmamak için oyuncu alımlarında kesenin ağzını açarak, yıl sonunda zarar açıklansa dahi

transfer piyasası hacmini giderek büyütüyor. 2016 – 2017 yılı verilerine göre Avrupa transfer piyasasının gelir ve gider tablosundaki lideri olan İngiltere, yayın gelirlerinden elde edilen önemli bir gelirin yanı sıra oyuncu satışlarından 849 milyon avro gelir elde ederken oyuncu alımlarında ödediği 1,63 milyar avro ile 2017 yılı sonunda 779 milyon avro açık verdi. İngiltere Premier Ligi'ni transfere en çok bütçe ayıran kulüpler sıralamasında İtalya Ligi Serie A takip ediyor. İtalyan takımları yıl boyunca sattıkları oyuncularından 768 milyon avro kazanç elde ederken aldıkları oyuncular için de 811 milyon avro ödedi ve mali tabloda 43 milyon avroluk bir açık meydana geldi. Türkiye ise listede kendisine 13. sırada yer buluyor. Süper Lig takımları toplamda 73 milyon avroluk transfer harcaması yaparken başka takımlara transfer ettikleri oyuncularından ise 55 milyon avroyu kasasına koymayı başardı. Gelir ve gider arasındaki fark ise 18 milyon avro.

Transferden en çok kâr elde eden ülke Portekiz

Portekiz Ligi takımları 117 milyon avroluk harcama yapmalarına karşılık, 290 milyon avroluk oyuncu satışı gerçekleştirdi. Bu rakam Portekiz ligini 173 milyon avroluk kâr ile transferden en çok kazananlar listesinde birinci sıraya yükseltiyor. Portekiz ligini ikinci sırada yer alan Arjantin Ligi takip ediyor. Arjantin takımları, 66 milyon avro değerinde oyuncu alırken, 181 milyon avro değerinde oyuncu ithal ederek 114 milyon avro kâr elde etti. Arjantin'in hemen ardından ise 112 milyon avro ile Hollanda Ligi ve 111 milyon avro ile Brezilya Ligi geliyor.

Dünyanın en pahalı oyuncusu unvanı Neymar'ın

Paul Pogba'nın 2016-2017 sezonunda Juventus'tan Manchester

“
Dünyada ilk sporcu transferi Sultan İkinci Bayezid döneminde gerçekleştirildi. Sultan II. Bayezid'in, Amasya'daki ünlü sporcuları İstanbul'a getirmesi, tarihte ilk sporcu transferi olarak kabul ediliyor.”

United'a 105 milyon avro karşılığında transfer olması tüm dünyada büyük ses getirdi. Pogba, 2016 yılında tüm zamanların en pahalı transferi oldu fakat bu unvanını sadece bir yıl koruyabildi. 2017 sezonunun yazına gelindiğinde transfer bombaları art arda geldi. Paris Saint Germain, Barcelona'nın yıldız oyuncusu Neymar'ı kadrosuna katabilmek için İspanyol ekibine tam 222 milyon avro ödedi. Bu tüm zamanların en büyük rekoru olan 105 milyon avronun iki katından da fazlaydı. Bu transferin ardından Barcelona Neymar'ın boşluğunu kapatmak için oyuncu arayışına girdi. O boşluğu, Borussia Dortmund'dan Ousmane Dembele'yi alarak kapatan Barcelona, bu transfer için Alman ekibine 105 milyon avro ödedi. Bununla da kalmayıp on numara mevkiini de güçlendirmek üzere bir transfer daha yapan Barcelona, Liverpool'dan 120 milyon avro karşılığında Philippe Coutinho'yu renklerine bağladı. Böylelikle ilk üçte,

birinci sırayı Neymar alırken onu 120 milyon avro ile Coutinho izledi. Üçüncü sırayı ise 105 milyon avroluk değerleri ile Dembele ve Pogba paylaşıyor. Buna göre dünyanın en pahalı ilk üç transferinde de Barcelona'nın imzası bulunuyor.

En düşük transfer bedeli İspanya'dan

Yüz milyonlarca avronun do-laştığı ve hemen her sezon yeni bir transfer rekorunun kırıldığı günümüzde, en düşük transfer bedeli de İspanya 2. Ligi takımlarından Numancia'da oynayan Kongolu futbolcu Cedric Mabwati'ye ödendi. Numancia ile olan sözleşmesini uzatırken İspanya La Liga'dan bir kulübün kendisine

talip olması hâlinde 1 avro üzeri sembolik bir ücretle transferine izin verilmesi maddesini koydu-ran oyuncuya La Liga ekiplerinden Real Betis teklifte bulundu ve 1,2 avro (yaklaşık 5,5 Türk lirası) transfer bedeliyle renklerine bağ-layarak tüm zamanların en düşük transfer bedeli rekoruna imza attı.

Piyasa değeri en yüksek takım Barcelona

Barcelona, 968,5 milyon avro-luk piyasa değeri ile günümüzde dünyadaki en değerli takım ko-numunda. Barcelona'yı sırasıyla 858,5 milyon avro ile Real Madrid, 784 milyon avro ile Paris Saint Germain, 782 milyon avro ile Manchester City ve 741 milyon avro piyasa değeri ile Manchester United izliyor. İlk 10 takım da 5 İngiliz takımı yer alırken İngilizleri 3 İspanyol, 1 Fransız ve 1 Alman kulübü takip ediyor. Bu sıralamada Türk takımları olarak 58. sırada Galatasaray, 65. sırada Fenerbahçe, 120. sırada Trabzonspor ve 134. sırada Beşiktaş bulunuyor. Ayrıca dünyanın piyasa değeri olarak en değerli 100 takımı arasında yaş ortalaması en büyük olan takım, 30 yaş ortalaması ile Medipol Başakşehir olarak karşımıza çıkıyor. Bu sıralamada 29,1 ile Beşiktaş üçüncü, 28,7 ile Galatasaray beşinci, 27,3 ile Fenerbahçe yirmi üçüncü sırada bulunuyor.

Türkiye 1920'lerden bu yana futbolcu ithal ediyor

Türkiye'de futbol önemli bir konumda yer alıyor. Türkiye futbol tarihine bakıldığında 1920'lerden itibaren Türk futbolcuların da yurt dışındaki takımlara transfer oldukları görülüyor. Profesyonel olarak Türkiye'den yurt dışına giderek oynayan ilk Türk futbolcu 1921 yılında İttihatspor'dan Alman Karlsruhe FC'ye transfer olan

Türkiye'nin en pahalı yabancı futbolcusu Mario Jardel

Türkiye Süper Lig'ine tüm zamanların en yüksek bonservisi ile gelmiş olan futbolcuların başında Mario Jardel bulunuyor. Galatasaray'ın 2000 yılında 16 milyon avroya Porto'dan transfer ettiği Mario Jardel'in rekoru hâlâ kırılmamış değil. Türkiye'ye yapılan en büyük yabancı futbolcu transferleri listesinde Mario Jardel'den sonra 14 milyon avroya Mallorca'dan Fenerbahçe'ye transfer olan Daniel Guiza yer alıyor. Listenin üçüncü sırasında ise 13 milyon avroluk transfer ücreti ile Spartak Moskova'dan Fenerbahçe'ye transfer olan Emenike bulunuyor. Bu listede ilk 10'da yer alan futbolcular ise sırasıyla şöyle: Nicolas Anelka (10.7 milyon avro- Manchester City'den Fenerbahçe'ye),

Bruma (10 milyon avro- Lizbon'dan Galatasaray'a), Raul Meireles (10 milyon avro- Chelsea'den Fenerbahçe'ye), Moussa Sow (10 milyon avro- Lille'den Fenerbahçe'ye), Zvezdan Misimovic (8.5 milyon avro- Wolfsburg'dan Galatasaray'a), Josef de Souza (8 milyon avro- Sao Paulo'dan Fenerbahçe'ye), Mamadou Niang (8 milyon avro- Marsilya'dan Fenerbahçe'ye).

Türkiye'nin en değerli 11 oyuncusu

Transfermarkt'ın verilerine göre yapılan, piyasa değerine göre Türkiye'nin en değerli 11 oyuncusu sıralamasında, Galatasaray'dan 4, Beşiktaş'tan 4, Medipol Başakşehir'den 2 ve Fenerbahçe'den 1 oyuncu yer alıyor. Listenin 1 numarasında 13 milyon avro ile Beşiktaş'ta oynayan Talisca bulunuyor. Talisca'yı 12 milyon avro ile Oğuzhan Özyakup, Vincent Janssen ve Arda Turan takip edi-

Financial Fair Play Uygulaması

Küresel bir piyasa olan günümüz futbolunda, 100'lerce milyon avro ile transfer edilen futbolcuların ve çok yüksek fiyatlarla çekilen reklamların başarılı olmaması durumunda kulüplerin batma noktasına gelmesi, kişilerin futbolu ticaret amaçlı kullanmasına neden oldu. Bu duruma son vermek için UEFA 2004 yılında UEFA kriterlerini uygulama kararı aldı. Bu kriterlerle birlikte uygulanmak üzere hayata geçirilen Financial Fair Play (FFP) kriterlerinin altı temel amacı şu şekilde sıralanıyor:

1. Futbolun finansmanında kulüpleri daha rasyonel olmaya ve mali disiplini sağlamaya yöneltmek,
2. Artan ücret ve maaşlar ile transfer harcamalarının kulüp bütçeleri üzerindeki baskısını ve enflasyonist etkisini hafifletmek,
3. Kulüpleri gelirleri ve bütçeleri oranında rekabet etmeye cesaretlendirmek,
4. Kulüpleri alt yapıya ve genç futbolcuların yetiştirilmesine yönelik uzun dönem yatırımlara

özendirmek,

5. Avrupalı futbol kulüplerinin uzun dönem varlıklarını devam ettirebilmelerini sağlayabilmek ve bu amaçla onları finansal olumsuzluklardan korumak,
6. Kulüplerin kaynaklarını/pasiflerini, onların üçüncü kişi ya da kurumlara karşı olan yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlemek.

KAYNAKÇA

<http://tr.beinsports.com/fotogaleri/turkiye-ge-len-en-pahali-futbolcular/?p=1&pid=46>
<http://www.goal.com/tr/galeriler/turkiyeden-yurt-dina-satilan-en-pahali-oyuncular/11gmkdj1xt0u-15iztocvp09kr>
<http://www.bbc.com/turkce/spor-41085988>
<https://www.dunya.com/kose-yazisi/finansal-fair-play-uzerine/14614>
<https://www.footyrenders.com/render/Neymar-Juni-or-2.png>
<https://www.foradejogo.net/images/players/197309180001/0jardelgalatasaray.jpg>
<http://www.brucebairnsfather.org.uk/Copa-Mondiale.php>

Bekir Refet olurken Lefter Küçükandonyanis, Coşkun Taş, Metin Oktay gibi camialarının bayrak isimleri de yurt dışına transfer olma başarısını gösterdi. Tugay Kerimoğlu, Nihat Kahveci, Fatih Tekke, Gökdeniz Karadeniz, Arda Turan gibi isimlerin önemli başarılar gösterdiği yurt dışına transfer olan oyuncular listesinin en yeni isimleri ise 2017'de Roma'ya transfer olan Cengiz Ünder ve 2018 yılında Everton'a transfer olan Cenk Tosun oldu.

Türk futbolcular da son zamanlarda yapılan transferler ile Avrupa arenasında adından sıklıkla bahsettirmekte. Bu isimlerin en sık telaffuz edilenlerinden biri de Arda Turan. Arda Turan, 2011 yılının yazında 13 milyon avro karşılığında İspanyol takımı Atletico Madrid'e transfer oldu. Bu transfer, o dönem Süper Lig tarihinin en pahalı transferi olarak kayıtlara geçti. Akabinde Arda'nın yükselen formu dolayısıyla 2015 yılın-

da da 41 milyon avroya Atletico Madrid'ten Barcelona'ya transferi gerçekleşti. Böylece bonservis bedeli en yüksek Türk oyuncu olma unvanını kazanmış oldu. Fakat 2017-2018 yılı ara transfer döneminde Cenk Tosun, Everton'a transferi ile Süper Lig'deki rekorları alt üst etti. Everton, Cenk'i renklerine bağlayabilmek için Beşiktaş'a 22 milyon avro önerdi. Beşiktaş'ın bu teklifi kabul etmesiyle birlikte Cenk Tosun, Süper Lig tarihinin en pahalı transferi rekorunu eline alan yeni isim olmayı başardı. Süper Lig dışında Avrupadaki temsilcimiz olan Hakan Çalhanoğlu da 2017 yazında Bayern Leverkusen'den Milan'a 22 milyon avro karşılığında transfer oldu. Böylelikle Cenk Tosun ve Hakan Çalhanoğlu'nun 22 milyon avro ile ikinci sırayı paylaştığı en pahalı Türk futbolcular listesinde Arda Turan hâlâ lider konumunda bulunuyor.

Yönetim ve Gelişim Kulübü'nden "CV-Mülakat Simülasyonu-4"

Anadolu Üniversitesi Yönetim ve Gelişim Kulübü'nün bu yıl dördüncüsünü düzenlediği "CV Hazırlama ve Mülakat Simülasyonu" eğitimi, Öğrenci Merkezi Salon 2016'da gerçekleştirildi. Eğitime, Sarar Şirketler Grubu Genel Protokol Müdürü Alaattin Çoban, European İnsan Kaynakları Müdürü Serpil Çengel, KVK Türkiye Satış Müdürü Abdullah Ekici, Ekol Lojistik İnsan Kaynakları Direktörü Berrin Tavman katıldı.

Kulüp Başkanı Furkan Kabasakal eğitimin amacını şöyle tanımladı: "CV nasıl yazılır, CV yazımında dikkat edilmesi gerekenler nelerdir, ya da mülakat görüşmesinde neler yapılması gerekir vb. bunların eğitimini vererek insanların gelecekteki hayatında bir adım önde başlamasını amaçlıyoruz. Bu etkinliğin amacını kısaca üniversite öğrencilerinin iş hayatına başlamadan önce bir mülakat tecrübesi kazandırmak olduğunu söyleyebiliriz."

Öğrencilik yıllarının çok kıymetli olduğuna dikkat çeken KVK Türkiye Satış Müdürü Abdullah Ekici, "Öğrencilik yıllarında elden geldiğince iş deneyimi, özellikle çeşitli firmalara giderek işe başvurmayı, alım sürecini, nelere dikkat edilmesi gerektiğinin deneyimlenmesi gibi birçok konuda fayda sağlayacaktır. Üniversite öğrencilerinin birçoğu 5-10 yıl sonra ne yapacağını bilemiyor. Bir mühendisin satış görevlisi ya da bir pazarlamacının üretim bölümünde çalıştığı sıkça rastlanılabilen örneklerdir. Öğrencilerin daha önceden staj ya da iş deneyimleri, ne yapacaklarını bilmeleri konusunda oldukça yararlı olacaktır." dedi. Eğitim, Sarar Şirketler Grubu Genel Protokol Müdürü Alaattin Çoban ve European İnsan Kaynakları Müdürü Serpil Çengel'in konuşmaları ile devam etti. ▀

Haber: Adem Aktaş

FUTBOL TARİHİNDE EFSANE GERİ DÖNÜŞLER

Tamer ATAÇ

Birçok dilden, dinden, milliyetten insanı bir araya getirebilen bir spor dalı olarak futbol, aslında sadece bir spordan çok daha fazlası. Endüstri futbolunun gelişmesiyle her ne kadar taraftarlar sporsever konumundan "müşteri" konumuna geçmiş olsa da şüphesiz taraftarlar bu sporun olmazsa olmazı olarak karşımıza çıkıyor. Yani futbol her ne kadar sahada oynanan bir oyun olsa da sadece sahada oynanan bir oyun da değil. Tıpkı Beşiktaş'ın ve Türk futbolunun efsane ismi olan Hakkı Yeten, nam-ı diğer Baba Hakkı'nın "Bana bu formayı taraftar giydirdi. Şimdi onlar isteyince de çıkarırım" dediği gibi futbol aslında görünürde sporseverler için sadece bir spordan çok daha öte. Bir tutku.

Bazen öyle maçlar olur ki taraftar deyim yerindeyse ölüp ölüp dirilir, oturduğu yerden soğuk terler dökmeye başlar... Öylesi maçlar vardır ki bu maçlar babadan oğula, nesilden nesile anlatılır ve efsaneler arasında yerini alır. Bizde bu yazımızda taraftarların izlerken hop oturup hop kalktığı, futbolun efsane geri dönüşlerine yer verdik ve sizler için derledik. İşte hafızalara kazınan o unutulmaz maçlar.

Üç dakikada gelen şampiyonluk: Bayern Münih 1-2 Manchester United

İlk finalist Münih'in hikâyesi

Şampiyon Kulüpler Kupası'nın Şampiyonlar Ligi olarak değişmesinin ardından tam 4 yıl geçmişti, takvim yaprakları 1999 yılını işaret etmeye başladı. Eski adıyla Şampiyon Kulüpler Kupası'nın kırk dördüncü, Şampiyonlar Ligi'nin ise dördüncü turnuvası sona yaklaşmaktaydı. 21 Nisan günü Alman panzeri Bayern Münih, yarı finalde Ukrayna ekibi Dynamo Kiev ile karşı karşıya geldi. Shevchenko'nun 2 gol ile yıldızlaştığı turun ilk maçı, 3-3'lük beraberlikle sonuçlandı. İkinci maç Kiev cephesinin en güçlü kozu ve o yıl Şampiyonlar Ligi'nin en skorer ismi olan forvet Andriy Shevchenko'ya olan güveni tamdı. Panzerler Ukrayna ekibin Basler'in tek golü ile devirdi ve adını finale yazdırdı. Şüphesiz ki Bayern Münih'in bu galibiyetinde karşılaşmanın Münih Olimpiyat stadında oynanmasının da payı büyüktü...

Son final biletini kapan taraf: Manchester United

Aynı gün oynanan diğer yarı final karşılaşmasının ikinci ayağında ise Manchester United ile İtalyan ekibi Juventus, Torino'da kozlarını paylaştı. 60 bin kişilik stadyum hınca hınç stadı doldururken İtalyanlar mutlak galibiyet parolası ile sahadaydı. Nitekim İtalyanlar maça hızlı başladı ve İnzaghi'nin 6. ve 11. dakikalarda peşe bulduğu gollerle 2-0 öne geçti. İngilizler geriye düşmüş olmasına rağmen sakin oyunlarından hiç ödün vermedi. Dakikalar 24'ü gösterirken Manchester United ilk golü ve hemen ardından 34. dakikada Yorke ile ikinci golü buldu. İlk yarıya 2-2'lik bir beraberlik ile girilmişti. Nefesler tutulmuştu ve maçın sonunda gülen tarafın kim olacağı merakla bekleniyordu. Fakat İngilizler âdeta final maçına nazire yaparcasına muhteşem bir geri dönüşe imza atarak 84. dakikada Cole'ün golü ile adını finale yazdırmayı başardı. Bu yarı final maçlarının ardından aslında final maçının destansı bir oyun olacağını kestirmek güç değildi.

İngilizler ve erken gol yeme sorunsalı

26 Mayıs 1999, tarihi final günüydü. Barcelona Camp Nou'nun etrafını muhteşem bir hava sardı. 90 bin kişilik stadyum tarihin unutulmaz futbol gecelerinden birine ev sahipliği yapmak için tüm ihtişamıyla konuklarına kapılarını araladı. Maç 20:45'te İtalyan hakem Pierluigi Collina'nın düdüğü ile başladı. Dakikalar henüz 6'yı gösterirken Bayern Münih ceza sahasının sol çaprazından kazandığı serbest vuruşu Basler'in yerden köşeye bıraktığı sert bir vuruşla gole çevirmeyi başardı. İngiliz ekibini erken gol yeme şanssızlığı bir türlü peşini bırakmadı. Karşılaşmada erken golü bulan Bayern Münih, Manchester United'ı sahasına âdeta hapsederken üstüne birçok net pozisyondan yararlanamadı. Manchester United cephesinde maçın 67'inci dakikasında Teddy Sheringham ve 81'inci dakikasında Ole Gunnar Solskjær oyuna dâhil oldu. Sir Alex Ferguson gol bulmak için bütün imkânlarını seferber etti.

Ferguson'un hamleleri ile gelen kupa

Oyunun 90. dakikasına girildiğinde yan hakem 3 dakikalık kayıp zamanı işaret etti. İngilizler yavaş yavaş ümidini yitirmeye başladı ta ki 90+1'de Sheringham skoru eşitleyene kadar. David Beckham'ın kullandığı köşe vuruşunu karambolden dönen top ile tamamlayan İngiliz forvet topu filelere göndermeyi başardı ve golden sonra sevincini tribünlerle paylaşmak üzere kırmızı şeytanların olduğu tarafa doğru koşmaya başladı. İngilizler, tribünleri yakıtı meşaleler ile deyim yerindeyse ateşe verdi. Golün ardından rüzgârı arkasına alan Manchester United hızlı ataklar ile Alman ekibini zorlamaya başladı. Başlama vuruşunun hemen ardından hızlı bir atakla bir korner daha kazanan United için oyun yeni başlıyordu. Korneri kullanmak üzere topun başına tekrardan sihirli ayak Beckham geçti. Beckham'ın ortasını ceza sahasından seken kafa vuru-

şunun ardından arka direkte Solskjær tamamladı ve skor birden tersine döndü. İngilizler çılgınlar gibi sevinirken Almanlar maç boyunca kaçtırdıkları gollere daha çok üzüldü. Böylelikle İngilizler 3 dakikada maçı kazanarak eski adıyla Şampiyon Kulüpler Kupası yeni adıyla Şampiyonlar Ligi Kupası'nı müzesine götürerek taraf olmayı başardı.

Türkiye 3-2 Çek Cumhuriyeti

Turnuvanın en heyecanlı takımı: Türkiye

Euro 2008'in turnuvaya belki de en heyecan katan takımı Türkiye, Çek Cumhuriyeti'nden önceki İsviçre maçında aslında kendi potansiyeli hakkında sinyaller verdi. 1-0 geriye düştüğü maçı 2-1 kazanarak çeyrek finale yükselme umutlarını canlı tutmayı başardı. Bir sonraki maça da Türkiye'nin gruptan çıkabilmesi için İsviçre'nin Portekiz'i mağlup etmesi gerekiyordu ki nitekim öyle oldu. Senaryo Türkiye'nin istediği gibi sürmeye devam etti. Ay yıldızlılar eğer Çek Cumhuriyeti maçını da kazanırsa çeyrek finale yükselecekti; A Millî Takımımız, kendi kaderini kendi belirleme şansını yakaladı...

Oyundan kopmayan bir Türkiye

Cenevre'de maç tempolu başlamış ve top deyim yerindeyse bir o kaleye bir öbür kaleye savruldu. İlerleyen dakikalarda Çek Cumhuriyeti maçın kontrolünü eline aldı fakat kalecimiz Volkan, Çeklere geçit vermemekte ısrarlıydı. Dakikalar 34'ü gösterirken ceza sahasına gönderilen topa yükselen Koller topu yumuşak bir kafa vuruşu ile Türkiye ağlarına göndermeyi başardı.

Maçta üstünlüğü eline alan Çek Cumhuriyeti'ne karşı Türk Millî Takımı direnmeye devam ediyor, sahada ikili mücadele sonucunda sakatlanan Emre Aşık oyundan çıkmak istemeyerek kafasında bandaj ile oynayarak büyük bir fedakârlık gösterdi. Takım

içerisindeki dayanışma ve motivasyon üst düzeydeydi. İlk yarıya 1-0 geriden giren kırmızı beyazlılar geriye düşmesine rağmen oyunu bırakmayan bir görüntü sergiliyordu.

Umutlar tükenmeye başlarken gelen goller

Çek Cumhuriyeti maçın 62. dakikada Plasic'in golü ile skoru 2-0 öne taşımaya başardı. Bu gol ile Cenevre'de Türkler ölüm sessizliğine bürünürken Çeklerin sevinç çığlıkları yükselmeye başladı.

Artık oyun sona eriyordu... 75. dakikada Hamit Altıntop'un sağ kanattan arka direğe çevirdiği topa Arda'nın yerden sert vuruşu ile top filelerle buluştu. Böylece, fark sadece 1'e inmiş oldu. Ama bu an, ülkemizin umutlarının yeşermeye başladığı andı.

Maçın bitimine 3 dakika kala Hamit tekrardan sağ kanatta topla buluştu. Soyadı gibi altın değerinde bir top gönderdi ceza alanına ve Çek kaleci Petr Cech topu yakalamaya çalışırken elinden kaçırdı. Hemen arkasında topla buluşan Nihat bu fırsatı kaçırmadan pozisyonu gole çevirmeyi başardı. Skora denge gelirken tribünlerde de durum tersine döndü. Çeklerde yoğun bir sessizlik hâkimken Türklerdeyse sevinç çığlıkları yükselmeye başlamış, stadyum Türkiye sesleri ile yankılanmaya başlamıştı.

Bu golden sadece 2 dakika sonra Altıntop, orta sahada buluştuğu topu akıllıca bir dokunuş ile Nihat'ın önüne düşürdü. Nihat, Cech ile karşı karşıya kaldı ve devamında nefis bir vuruş ile topu ağlara göndermeyi başardı. Türkiye 3-2 öne geçmeyi başardı. Maçı anlatan TRT spikeri Erdoğan Arıkan'ın dilinden ise Türk halkının hislerine tercüman olan şu cümleler duyuluyordu, "Nihat çıktı sahneye! Çekler yıkılıyor! Çeyrek finale gidiyoruz, Viyana'ya gidiyoruz Viyana'ya!"

Oyuna yeniden ortak olmak isteyen Çekler, Türkiye yarı sahasına uzun toplar göndermeye devam ediyordu. Oyunda kayıp

zaman oynanırken ceza sahasında karşılaşan Koller ile Volkan'ın tartışmasında hakem Volkan'a doğrudan kırmızı kart göstererek Volkan'ı oyun dışı etti. Oyuncu değişikliği hakkı dolan A Millilerde kaleye bir futbolcu geçmek zorunda kaldı. Destansı bir maç olurken Tuncay sadece 3 dakikalığına eldivenleri Volkan'dan devraldı ve akabinde çok geçmeden hakem maçın son düdüğünü çaldı. Türkiye son 16 takım içerisinde adını yazdırmaya başardı.

Barcelona 6 - 1 Paris Saint Germain

Uzun süre dillerden düşmeyecek bir maç

Çeyrek finale yükselme yarışmalarının Fransız'da oynanan ilk ayağında Barcelona Paris Saint Germain (PSG) deplasmanından 4-0 gibi kabullenmesi güç bir skor ile döndü. Bu skor Barcelona'da deyim yerindeyse soğuk düş etkisi yaratmıştı. Maçın ardından takımın patronu Luis Enrique yaptığı açıklamada sezon sonu takımdan ayrılabilirliğini belirtti. Belli ki Barcelona'da işler yolunda değildi. Yarı final biletini alabilmek için Katalan ekibinin gol yemeden belki de dünyanın en pahalı defans hattına sahip takımlarından birine tam 5 gol atması gerekiyordu. Dile kolay tam 5 gol. Yiyecekleri her gol başına da fazladan 2 gol atmaları gerekiyordu. Fakat futbol bir kez daha cilvesini yaptı ve bu sporun neden milyonlarca kişinin tutkusu olduğunu bir kez daha ispat etti. Camp Nou, 8 Mart 2017 akşamı bu destansı maça ev sahipliği yapmak üzere tüm futbol severlere kapısını araladı ve destansı gece Deniz Aytekin'in düdüğü ile başladı.

Hızlı başlayan maç ve erken goller

Maçın başlaması ile Barcelona gol ile burun buruna geldi. Ceza sahası içine ortalan topun savunmadan sekmesiyle topu tamamlayan Suarez 3. dakikada topu kaleye gönderdi. PSG'li oyuncular topu çizgiden çevirmeye çalışsa da bu çabalar yeterli olmadı. Barcelona 3. dakikada 1-0 öne geçti. Dakikalar 40'ı gösterirken bu sefer sahneye İniesta çıktı. Ceza sahasının solundan topu kazanan İniesta şık bir topuk dokunuşuyla topu kaleye göndermek isterken top savunma oyuncusu Kurzawa'ya çarparak kaleye gitti. Skor 2-0'a geldi. Barcelona bu skor ile ilk yarıyı kapatmıştı fakat Daha hiç gol yemeden 3 gol daha atmaları gerekiyordu ve önlere bir 45 dakika daha vardı...

Devrenin ikinci yarısında da Barcelona rüzgârı devam etti. İkinci yarının başlamasından hemen sonra 48. dakikada ceza sahası içinde yerde kalan Neymar takımına penaltı kazandırmayı başardı. Penaltıyı kullanan Messi skor 3-0'a taşırken Paris Saint Germain'li oyuncular neye uğradığını şaşırıyor ve moralman çöktü.

Turun ikinci ayağındaki maçta, ilk maçı 4-0 kazanan Fransız ekibinin esamesi okunmuyordu. Fakat kronometreler 60. dakikayı işaret ederken PSG'nin Uruguaylı golcüsü Cavani, ceza sahası için

den topla buluşmasında sert bir vuruşla topu ağlara göndermeyi başardı. Bu skor PSG'yi yarı finale taşımaya yetiyordu. Fakat Barcelona'nın turu geçebilmek için bu gole karşılık 2 gole daha ihtiyacı vardı. Yani artık toplamda 6 gol atmaları gerekiyordu.

Sergi Roberto'dan turu getiren gol

Maçın bitimine 2 dakika kala dakikalar 88'i gösterdiği sırada ceza sahasının sol çaprazından kazanılan serbest vuruşu gole çeviren Neymar bir kez daha takımına umut aşılamayı başardı. Skor 4-1'di. Başlama vuruşunun ardından gelişen pozisyonda Suarez'in ceza sahasında yerde kalmasının ardından hakem ikinci kez penaltı noktasını işaret etti. Topun başına geçen Neymar top ve kaleci Hart'ı farklı köşelere göndererek skoru 5-1'e taşımayı başardı. Böylelikle Barcelona 2 dakikada 2 gol bulmuş oldu. Mücizenin gerçeğe dönebilmesi için Barcelona'nın gol yemeden atacağı sadece bir gole daha ihtiyacı vardı. Kader ağlarını ördü bir kere ve Barcelona'dan kurtulmak o kadar da kolay değildi. Oyunda rüzgârı arkasına alan Katalan ekibi 5 dakikalık uzatmaların son dakikasında, 90+5'te Sergi Roberto ceza sahasına ortalan topa kaleciyle karşı karşıya kaldığı pozisyonda meşin yuvarlağı ağlarla buluşturdu ve Barcelona'yı tura taşıyan golü kaydetti. Neredeyse imkânsız başarılar Barcelona çeyrek final biletini kapmayı başaran taraf oldu.

Liverpool 3 - 3 AC Milan (Pen. 3-2)

İnanç, hırs, final ve İngilizler

Takvimler 25 Mayıs 2005'i gösteriyordu ve dünyadaki tüm futbol

severlerin gözü kulağı artık Şampiyonlar Ligi Kupası'nın sahibini bulacağı İstanbul'a çevrildi.

Atatürk Olimpiyat Stadı'nın ev sahipliği yaptığı Şampiyonlar Ligi final karşılaşmasında İngilizler ve İtalyanlar tarihî maça tanıklık edeceklerinin farkında bile değildi ama hepsi çoktan yerlerini aldı. Öyle ya bu maçın birçok film ve belgesele konu olacağını kim bilebilirdi ki... Şüphesiz Şampiyonlar Ligi finali futbolun en prestijli turnuvası olarak en iyi futbolu vadeliyordu fakat o gün sahada futboldan çok daha fazlası vardı. Mücadele, hırs ve bunlarla birlikte gelen zafer. Maçın hakemi Manuel Mejuto Gonzalez maçın ilk düdüğünü çaldı ve zorlu mücadele artık başladı.

"İşte başlıyoruz"

Milan oyunun henüz ilk dakikasında efsane kaptan Paolo Maldini'nin golü ile 1-0 öne geçmeyi başardı. Hemen ardından 39. ve 44. dakikalarda gelen Hernan Crespo'nun gollerıyla İtalyanlar ilk yarıyı 3-0 önde kapamayı başardı. İlk yarıya 3-0 önde giren İtalyan ekibi devre arasına rahat bir nefes alarak girdi. Fakat ikinci yarıda bambaşka bir maç onları bekliyordu. İkinci yarının başlamasıyla birlikte Liverpool takımı oyuncuları Milan kalesini uzaktan yoklamaya devam etti. Dakikalar 54'ü gösterirken soldan gelen ortaya mükemmel yükselen Gerrard, Milan'ın Brezilyalı file bekçisi Dida'yı deyim yerindeyse gafil avlayarak topu ölü köşeye göndermeyi başardı.

Bu gol İngilizler için fitili ateşleyen ilk an belki de maçın kilit noktasıydı. Maçı anlatan İngiliz spiker "Merhaba! İşte başlıyoruz!" diyerek adeta efsane bir maç olacağını adeta sinyallerini de verdi.

6 dakikada gelen 3 gol

Liverpool'un ilk golünün ardından henüz iki dakika geçmişken rüzgârı arkasına alan Liverpool bastırmaya başladı. Hızlıca Milan kalesine gitmeye çalışan Liverpool'da Smicer bir anda ceza sahası dışında top ile buluştu, ardından sert ve çok düzgün bir vuruş ile kaleciyi mağlup ederek farkı bire indiren golü kaydetmeyi başardı. Liverpool akın akın Milan kalesine geliyordu. İkinci golden sadece 3 dakika sonra ceza sahası içinde kaleciyle karşı karşıya kalan Gerrard defansın müdahalesi ile yerde kalınca maçın hakemi Manuel Gonzalez bir an bile tereddüt etmeden beyaz noktayı gösterdi. Karar penaltıydı.

Topun başına geçen isim takımın tecrübeli orta saha oyuncusu Xabi Alonso, Dida'yı geçmeyi başaramadı fakat akabinde dönen topu filelere göndermeyi başararak skora dengeyi getiren gole ulaştı. İngilizler taraftarlar bu golün ardından adeta çılgına dönmüş ve zafer şarkıları söylemeye başladı. Meşhur besteleri olan "You Will Never Walk Alone" Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nda yankılanmaya başladı. 6 dakikada 3 gol bulan Liverpool bu

maçı kazanmakta ne kadar kararlı olduğunu ve vazgeçmeyeceğini ortaya koyuyordu. Maçın bitimine dek karşılaşmadan başka gol sesi çıkmadı. Ardından uzatmalar da golsüz eşitlikle sonuçlanınca oyun penaltılara kaldı. Taraftarlar için heyecan doruktaydı. Oyunun kaderini kaleciler belirleyecekti.

Karşılıklı kaçan penaltılar

Penaltı vuruşlarına geçildiğinde artık nefesler tutuldu. İlk penaltıyı kullanan taraf Milan'dan Serginho oldu. Karşısında Liverpool'un kalecisi Dudek onun atacağı köşeyi tahmin etmeye çalışırken bir sağa bir sola zıplayarak, kollarını da devamlı oynatarak Serginho'nun dikkatini dağıtmaya çalışıyordu. Nitekim başarılı da oldu. Serginho ilk penaltıyı doğrudan dışarı gönderdi. İkinci penaltı vuruşu Liverpool'a geçti ve bu sefer topun başında Hamann vardı. Kaleci Dida soğukkanlılıkla vuruşu bekledi, köşeyi de doğru bildi fakat topun filelerle buluşmasına engel olamadı. Liverpool penaltı vuruşlarında 1-0 öne geçti.

Bu sefer Milan'da penaltı vuruşunu kullanan için topun başına Pirlo geçti. Karşısındaki Dudek ise adeta yerinde durmuyordu. Pirlo'nun zayıf vuruşunu da savuşturmayı başardı. Milan'da artık ümitler tükenirken penaltı sırası Liverpool'da Cisse'ye geldi ve o da hiç takılmadan durumu 3-0'a getirdi. Ardından Milan'lı Tomasson da takımının ilk golünü kaydetmeyi başardı. Liverpool'da penaltıyı kullanan Riise de penaltıyı kaçırdı Milan'lı Kaka penaltıyı gole çevirince Milan'da bir an ümitler tekrar yeşerir gibi oldu fakat bu durum çok da uzun sürmedi. Liverpool'da Smicer de penaltıyı gole çevirdi ve artık gözler son penaltıya çevrildi.

Finalerin vazgeçilmez favorisi: İngilizler

Eğer Milan penaltıyı kaçırsa şampiyon takım Liverpool olacaktı attığı takdirde ise penaltılar uzayacaktı. Topun başındaki Andriy Shevchenko'nun bakışlarından gerginliği sezilebiliyordu. Yavaşça topa doğru koştu ve yumuşak bir vuruşla Dudek'i mağlup etmeyi denedi fakat ne yazık ki başarılı olmadı. Bu skor Liverpool'u 2004-2005 Sezonu Şampiyonlar Ligi Şampiyonu yaptı. İtalyanlar ise ilk yarıda 3-0 öne geçtikleri maçı penaltılarda 3-2 kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşadı. Eğer finalist bir İngiliz takımı ise İngilizler ne yapıp edip bu maçı kazanmayı biliyordu. 1955 yılından 2005 yılına dek oynanan Şampiyonlar Ligi finalleri'nde 12 defa sahne alan İngiliz takımları bu karşılaşmaların 10'ununda ipi göğüsleyen taraf olmayı bildi ve büyük bir başarıya imza atmayı başardı. Nasıl kazanmayı bildiklerini bir kez daha tüm dünyaya gösterdi.

Zaman zaman bu maç için İngiltere basını "İstanbul Miracle" yani "İstanbul Mucizesi" ifadesini kullanmakta. İstanbul'un İngilizler'e bir mucize armağan edip etmediği tartışılır. Aslında bu noktada mucize olan futbolun kendisidir. Oyunun süresi 90 dakikadır ve bu 90 dakika bitmeden maç bitmez.

